

Jó Pajtás

Fotó: Nagy Magdolna

** Udvarnokon ünnepeltük
a vajdasági magyar költészetet*

** A hétvégén Csókán tartjuk meg
40. sakktornánkat*

** Miért a finn iskolák a legjobbak a világon?*

Sakkversenyünk győztese Vajdaság bajnokának számított

Vendégeink voltak Piszár József, az első Jó Pajtás Kupa megszervezője és Tamás László, a győztes csapat kapitánya – Csókáról Porečba vezetett az út – Szombaton negyvenedszer találkozunk, ismét Csókán

A Jó Pajtás szerkesztőségéhez, ezen belül Bada István nevéhez fűződik a sakkversenyünk megszervezésének ötlete. Régen történt, 1968-at írtunk. De van, aki emlékszik, hogyan történt. **Piszár József**, a Magyar Szó újságírója, később főszerkesztőhelyettese, majd gazdasági osztályának vezetője, a maga idejében jó sakkozó... élénken emlékezik a kezdetre.

– A sakkiskola rovatot vezettem a Jó Pajtásban, meg írtam is a sakkról, ezért felkértek, vezessem le a csókai záróversenyt. Annak idején ugyanis körzeti versenyekkel kezdődött, az innen továbbjutó 12 fiúcsapat utazott Csókára. A verseny akkor még kétnapos volt, az első versenynap végén szimultánt játszottam. Ekkor láttam, milyen nagy volt az érdeklődés a sakk iránt, és milyen nagy lelkesedéssel álltak hozzá ehhez a játékhoz. Nemcsak a gyerekek, hanem a tanárok, a felnőttek, a szülők...

A kezdeti versenyrendszer idővel megváltozott, bekapcsolódtak a lányok is, majd egyéni versennyé alakult. Elsősorban azon iskolák kezdeményezésére, akik nem tudtak teljes csapatot kiállítani. Ennek ellenére a csapatszellemet is sikerült megőrizni, hiszen az egyéni pontszámok alapján kiszámítottuk a csapatteljesítményt. A verseny ezért folyamatosan tömegesebbé vált, a csúcstól

Sakktornánk szervezői arra kéri a csapatvezetőket, hogy benevezésüket előre küldjék el a
kokai@magyarszo.com
címre.

A negyvenhét évvel ezelőtti győztes és szervező: Tamás László és Piszár József

az Óbecsén megszervezett torna tartja 223 résztvevővel. Tekintettel arra, hogy később más sakkversenyek is kialakultak, meg Diák-olimpia megtartására is sor került, tornánkat nem tartottuk minden évben, így lett a most sorra kerülőből a negyvenedik. A torna jelentősége, hogy versenyzésen kívül a gyerekeknek alkalmuk volt barátságot kötni a más iskolából és helységekből érkező pajtásaikkal. A sakk, már akkor tudtuk, sok erőnyel gazdagítja a gyerekeket. Amíg sakkoznak, jó helyen vannak, és ez a játék jó szórakozást is nyújt. Ezért csináltam, amíg győztem erővel. Esetemben negyvennégy évről van szó. Ide kíváncszik, hogy a tornánkon fellépők pá-

lyafutását a későbbiek során is figyelemmel kísértük. Mindenképpen meg kell említeni, hogy az országos válogatott Márkus Róbert és Dragan Šolak is itt kezdte. Tekintettel arra, hogy kezdetekkor más hasonló méretű tornát nem szerveztünk, a Jó Pajtás Kupa győztesét Vajdaság bajnokának tekintették. A csókai verseny győztes csapata képviselte tartományunkat a következő iskolaév végén megrendezett országos pionírbajnokságon – halottuk Piszár Józseftől.

Itt kerül a képbe **Tamás László**, az első versenyen diadalmaskodott újvidéki József Attila iskola csapatkapitánya.

(Folytatása a 4. oldalon)

Lírikus hangulatban

Udvarnokon ötödik alkalommal megejtettük a Szűcs Imre gyermekversmondó vetélkedőt

Öröm is, csalódás is – sok minden kijutott a múlt szombaton az Udvarnokon vetélkedő diákoknak, pedagógusoknak, szülőknek a jubiláris, 5. Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyünkön, de mindenképpől lírikus hangulatban volt része a csaknem 150 egybegyűltnek.

Amikor 2011-ben a Jó Pajtás nyelvművelő versenyét szavalóversenyként tartották meg Szűcs Imre költő, a szerkesztőség egykori tagja halálának 20. évfordulóján, 77 vajdasági általános iskolás vetélkedett. Talán nem sejtették, hogy Pál Károly ötletadó javaslata olyannyira megállja a helyét, hogy az elkövetkező években egyre szilárdabban épül be a köztudatba mint a vajdasági magyar költészetet éltető rendezvény. Az első vetélkedőt követően szinte állandósult a 70–80 fős megmérettetés, akik 15–20 helységről érkeztek,

ugyanúgy kezdett meghonosodni a helybeliek tudatában a magyar jellegű rendezvény fontossága, hisz ilyesmire jó ideje nemigen van példa.

Az idén aztán csúcstól döntöttünk, 127-en jelentkeztek a versenyünkre, melyet igyekeztünk kísérőrendezvénnyel is gazdagítani. Minderről jövő heti számunkban bővebben beszámolunk. Egyelőre a díjazottakról készült felvétellel szolgálunk, mely a címloldalon látható.

A több órás, tartalmas műsor után el kell még mondanunk, hogy Udvarnok ezúttal is jó házigazdának bizonyult. A rendezvényt a Magyar Szó Kft. mellett a kishegyesi és a bégaszentgyörgyi önkormányzat, valamint az újvidéki Atlantis és Forum Könyvkiadó, továbbá a budapesti Kolibri Kiadó támogatta.

(Folytatás a 3. oldalról)

– A körzeti versenyt is a Jó Pajtás szervezésében, a Forum kiadóház klubhelyiségében tartották meg. Ezt megnyertük, a döntőben a Petőfi Sándor iskola csapatát győztük le, de ők is eljutottak a Csókára. Tudtuk, hogy csapatunk erős, hiszen akkoriban iskolánkban pezsgő sakkélet folyt. Uri Ferenc és Szkumpia József tanárok irányítása alatt az iskolabajnokság tömeges volt. A selejtezőknek ötven-hatvan résztvevője volt, és két korosztályos döntőt tartottunk, egyaránt 16 versenyző részvételével. Ebből a tömegből alakult ki az a csapat, amelyben rajtam kívül Aleksandar Čolović, Milovan Janković és Borsos Attila kapott helyet. Hogy mi vár ránk Csókán, arról fogalmunk sem volt. Ott láttuk, hogy mások is igen jól sakkoznak, a házigazdák csapata – ha jól emlékszem Kajári, Davidov, Ilijašev... voltak a tagjai – nagyon erős volt. Az utolsó forduló előtt néhány pontos előnyünk volt velük szemben, a diadalhoz elég volt a 3:1-es győzelem. Ezt régi vetélytársaink, az újvidéki petőfik ellen kellett megvalósítani, ezért cselhez folyamodtunk. A szabályok akkor még lehetővé tették, hogy fordulóról fordulóra más-más felállásban lépjen fel a csapat, és éltünk is ezzel a lehetőséggel. A torna legerősebb játékosát, Mucsi Gézát elkerülendő én a harmadik táblán játszottam, az elsőn pedig Čolovićot úgymond feláldoztuk. És bejött a papírforma: Géza lett a torna legjobb sakkozója, a József Attila pedig a csapatbajnok.

Tekintettel arra, hogy a Jó Pajtás Kupa győztesét Vajdaság bajnokának tekintették, ez a csapat képviselte Vajdaságot a következő idényben az országos pionírbajnokságon. Így jutottak el a telepiek Porečba, a már akkor a szépségéről híres tengerpartra.

– Az országos bajnokságon való részvétel jogát kiharcoló csapat addigra megváltozott – emlékezik vissza Tamás László. – Borsos Attila már kinőtt a csapatból, erősítésként egy Perović nevű indijai fiú játszott a negyedik táblán, tartalékok pedig Blanarik Imre és Buzás Mihály voltak. Porečban gyönyörű környezet, fejedelmi ellátás várt bennünket. Ezt azonban hosszú és fáradságos utazás előzte meg, sokszor kellett átszállni, hogy keresztülutazzuk az akkori országot. Hajnalok hajnalán indultunk, és öreg este volt, mire odaértünk, elhelyezkedtünk; másnap reggel már kezdődött a verseny. Részben kimerültségünkkel is magyarázható – ha ennyi évtized távlatából bármit is magyarázni kell –, hogy a horvát bajnok ellen elvéreztünk 4:0-ra. Nagyon le voltunk lombozódva, de a délutáni fordulóra már összeszedtük magunkat. Priština csapata volt az áldozatunk, mire a többiek belemelegedtek a játékba, addigra mi maximális győzelmet könyveltünk el. Közben tartalékaink folyamatosan kémkedtek, figyelték, hogyan játszanak a vetélytársak. A gyors győzelemtől megjött a játékkedvünk is, és ekkor már tudtuk, hogy ezen a tornán nemhogy nem fogunk leégni, hanem jó esélyekkel várhatjuk a következő fordulókat. Így is lett. Egymást követték a 3:1-es meg a 4:0-as győzelmeink, és rohamosan felfelé haladtunk a táblázaton. Az utolsó forduló

Sakkversenyünk győztese Vajdaság bajnokának számított

lót megelőzően azonban rá kellett ébrednünk, hogy az első fordulóban elszenvedett vereség miatt nem tudjuk megnyerni a tornát, a négy pontos lemaradásból nem sikerült eleget lefaragnunk. Ismét számolgatni kezdtünk. Futólag emlitem, ebben mindig jók voltunk, tudtuk olvasni a táblázatot, tudtuk latolgatni az esélyeket, és akkor már ismertük az összes résztvevő képességét. Mivel az első hely elúszott, nem akartunk kockáztatni, és elhatároztuk, hogy az ezüstből nem engedünk. Amikor láttuk, hogy a cím főesélyese nem tette meg nekünk azt a szívességet, hogy rontson, a komoly játékerőt képviselő szarajevóiak ellen óvatosan döntetlenre vittük a játszmát. Ez nem bunda volt, nem szalonremikből állt össze a 2:2, hanem kockázatmentes, komoly játszmavezetések eredménye. Enyhe kifejezés azt mondani, hogy boldogok voltunk. Mert azzal kísérték ki bennünket,

hogy ne égjünk le. Ezért senki se feszegette, miért nem lettünk első. Visszakanyarodva a Jó Pajtás Kupára... Amikor annak idején megindultunk a csókai első versenyre, számunkra az is élmény volt. Újvidékről Zentáig vonattal, onnan átszállással Csókára, egy olyan helységbe, ahol még nem jártunk. Ott olyan barátokkal találkoztunk, akikkel ha nem sakkozunk, sohasem futottunk volna össze. Velük a későbbiek során még sokszor találkoztunk, barátkoztunk, kemény küzdelmeket vívtunk. Akár ellenfeleként, akár vállvetve, csapattársakként. Csókáról serleggel, sikerélményekkel gazdagodva tértünk haza. És onnan nyílt meg az út a festői szépségű Poreč felé, ahova aligha jutottunk volna el, ha nem sakkozunk – emlékezett vissza Tamás László, az első Jó Pajtás Kupa győztes csapatának kapitánya.

Buzás Mihály

Egy kis történelem... Lapunk képes beszámolója a Csókán 1968-ban megtartott első versenyről

A szabadkai gyerekek még olvasnak titokban, lámpaoltás után

A szabadkai Városi Könyvtár nemcsak a 125 évével büszkélkedhet, hanem azzal is, hogy a gyermekek részéről nem csökken az érdeklődés az olvasás iránt. Omerović Heléna tájékoztató könyvtáros büszkén mesél arról, hogy a szabadkai fiatalok nemcsak a telefonjaikat nyomogatják iskolába menet a buszon utazva, hanem könyvet olvasnak. Abban, hogy a könyvek iránti szeretet nem fogyatkozik, a városi könyvtárnak is igen nagy szerepe van.

A könyvtár gyermekosztályának harmincezer könyve és mintegy 3000 felhasználója van. Szerbia 170 könyvtára közül a szabadkai Városi Könyvtár egyedülálló, mivel három hivatalos nyelven működik. A könyvtárban a kisbabáknak való anyagból készült könyvektől kezdve a leporellókon keresztül a mesés-könyvek, regények, házi olvasmányok és enciklopédiák várják a szórakozni, tanulni vágyó gyermekeket.

– Mit kölcsönöznek gyakrabban az iskolás gyermekek, házi olvasmányokat vagy regényeket?

– Sok éven keresztül ide jártak a gyerekek a házi olvasmányokért, viszont az utóbbi években egyre szebbek és felszereltebbek az iskolai könyvtárak, egyre ritkábban kölcsönöznek házi olvasmányokat a diákok. A Kalandozás könyvorszámban olvasásnépszerűsítő akciónk révén tömegesen iratkoznak be a könyvtárba a gyerekek. Ekkor 800 dinár helyett csak 300 dinárba kerül az évi tagság, és a vetélkedőnek nyereményjáték jellege is van. Ilyenkor nem az a célunk, hogy leterheljük az iskolás gyerekeket, hanem, hogy beiratkozzanak, és minél többet olvassanak, többet használják a könyvtárat. Nálunk még az a gyermek is talál megfelelő könyvet, aki nem szeret olvasni.

– Milyen könyvek tartoznak a kedvencek közé?

– A gyerekek mindig a legújabb kiadványokat keresik. Futótűzként terjed az iskolások között a hír, hogy mi a könyvújdonság. Van ki-

Omerović Heléna

vánságlistánk, és megpróbáljuk beszerezni a legújabb kiadványokat. Most nagyon hódít a Szent Johanna gimnázium lányoknál, a fiúknál Darren Shan regényei. A felnőtteknek sem mindegy, hogy egy régi, kopott könyvet vesznek a kezükbe, vagy egy szép, új könyvet, a gyerekekre ez még hatványozottabban érvényes. A könyvtár magyar állománya nagyon szépen fel van újítva.

Mielőtt könyvtárba indulsz

A városi könyvtár honlapján, a subiblioteka.rs címen le tudod ellenőrizni, hogy a könyvtárban megtalálható-e az a könyv, amelyet keresel. A kezdő oldal jobb felső sarkában az elektronikus katalógusban nemcsak a könyv meglétét tudod leellenőrizni, hanem azt is, hogy ki tud-e kölcsönözni a könyvet, vagy éppen más gyermek olvassa.

– Marad idejük olvasásra az általános iskolásoknak?

– Aki szeret olvasni, az talál rá időt. Sok szerepe van ebben a leleményes tanároknak is, akik az ajánlott olvasmányok listáját is összeállítják, amely a már elavult házi olvasmányok mellett korszerű, kedvelt könyveket is tartalmaz, erről a listáról szívesen válogatnak a tanulók.

– Miért jó olvasni?

– Már elcsépeletnek hangozhat, de a könyv valóban a legjobb barát. Vannak gyerekek, akik heti rendszerességgel visszajárnak új könyvért, hiszen ha van egy kis idejük a buszon utazva, vagy a zeneiskolában a két óra közötti várakozásban ezzel szórakoznak. De vannak még olyan gyerekek is, akik otthon, lámpaoltás után, a paplan alatt, zseblámpával olvasnak. Érdeemes olvasni, és érdeemes könyvből olvasni, még az elektronikus könyvek világában is, mert teljesen más élményt nyújt a hagyományos papír alapú könyv.

Végi Zsoldos Zsalkina

Fotó: Molnár Edvárd, Végi Zsoldos Zsalkina

A Városi könyvtár gyermekosztályának legolvasottabb könyvei

Az alsós tanulók számára:

1. Csík Mónika: Pópopó és Totyka
2. Bartos Erika: Bogyó és Babóca
3. Bartos Erika: Anna, Peti és Gergő
4. Geronimo Stilton könyvei
5. Tea Stilton könyvei

A felsős tanulók számára legolvasottabb könyvek:

1. Leiner Laura: A Szent Johanna gimnázium
2. Darren Shan vámpírnaplói
3. Kinney Jeff: Egy ropi naplója
4. Meg Cabot: Egy igazi amerikai lány
5. Rubio-Barreau Vanessa: A szépség és a szörnyeteg – filmregény

Könyvregés akcióra is sor került a Szabadkai Városi Könyvtár 125 éves jubileumi ünnepségén

Szabadka büszkesége a városi könyvtár épülete, amelyet Raichle Ferenc tervezett

Lépésről lépésre a tehetséggondozás útján

Azentai Pro Scientia Naturae Alapítvány szervezésében az idén is megtartották a Lépésről lépésre a tehetséggondozás útján elnevezésű programsorozatot.

Az óbecsei Than Emlékházban októberben kémiából és gyógyszerészetből tartottak előadást és műhelymunkát a kishegyesi, moholi, tornyosi, adai és az óbecsei diákokkal.

Délután **Szórád Endre** és **Gyenge Csilla** vezette a kémiai műhelyt, ahol sokféle kísérletet végeztek: keményítő kimutatása jóddal, savasság kimutatása sütőporral, a tojáshéj összetételének vizsgálata, és az univerzális lila káposzta is „terítékre” került.

Délután pedig Pivnički Kúti Kornélia gyógyszerész vezette a gyógyszerészműhelyt, ahol a vezetésével sokféle készítményt lehetett megismerni: gombásodás elleni szert, szúnyogűző folyadékot, folyékony púdert, sebgyógyító zsírt stb.

Az óbecsei Sever Đurkić iskola tanulói is részt vettek a műhelymunkában. A nyolcadikos **Pál Orsolya** és **Živkov Andričin Klementina** és a hetedikes **Hasznosi Tóth Karolina** is ott volt, s arról mesélnek, kinek mi tetszett:

Karolina elmondása szerint azért vehetett részt ezeken a foglalkozásokon, mert jó tanuló, szereti a kémiát, s valójában az osztálya választotta őt.

– Nagyon sok kísérletet végeztünk kémiából – kezd a mesélésbe Karolina. – A gyógyszerész műhelyben gyógyító krémeket készítettünk. Én sebgyógyító krémet és folyékony púdert vittem haza.

– Mind a három foglalkozáson ott voltam – mondja Orsolya. – Az utolsó foglalkozást most szombaton, október 17-én tartották meg ugyanitt, a téma a képzőművészet és

a műtárgyvédelem volt. Nekem nagyon tetszett minden foglalkozás, jó volt együtt dolgozni. Különösen a gyógyszerészet nyerte el tetszésemet. A krémek, olajok receptjeit is megmondhatom, hátha a Jó Pajtás olvasói is „gyógyszerészkednek” majd. Szúnyogűző folyadék: mentol (1,0 g); levendula éterolaj (1,0 g); etanol (50,0 g).

Folyékony púder: talkum (0%, 5,0 g); cin-koxid (5,0 g); mentol (0,3 g); etanol (3,0 g); desztillált víz (40,0 g).

Puhító krém: cetaceum (12,5 g); fehér méhviasz (12,0 g); folyékony parafin (56,0 g); nátrium tetrabonát (0,5 g); desztillált víz (19,0 g).

Sebgyógyító zsír: dermatol (4,0 g); cink-oxid (7,0 g); lanolin (12,0 g); vazelin (30,0 g).

– Én a kémiai kísérleteket kedveltem – folytatja Klementina. – Többek között észrevettük, hogy a lila káposzta másként reagál a bázisos és savas közegben. A savas

közegben piros színű, semleges közegben lila, a bázisos (lúgos) közegben pedig kék, zöld vagy sárga lett. Nagyon érdekes volt sok új dolgot megismerni úgy a kémia, mint a gyógyszerészet terén. Az volt legjobb, hogy amit készítettünk: folyékony púdert, szúnyogűző szert stb. mind haza is vihettük.

Végezetül Kulcsár Sarolta, a Pro Scientia Naturae Alapítvány programkoordinátora mondott el nekünk pár szót:

– Reményeink szerint jövőre is lesz Lépésről lépésre a tehetséggondozás útján, és szeretnénk még több iskolát és diákok bevonni a programokba. A Nemzeti Tehetség Program keretén belül megvalósuló tematikus hétvégeken az idén öt általános iskola mintegy 50 diákja és 15 tanára vett részt.

A programsorozatot Magyarország Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta.

Koncz Erzsébet

Miért a finn iskolák a legjobbak a világon?

Az elmúlt években több mint száz külföldi küldöttség járt Helsinkiben, ők mind arra keresték a választ, hogy vajon a finn, iskolás gyerekek mitől teljesítenek mindig látványosan jobban a nemzetközi felmérésekben, mint más országok tanulói.

A csoda felfedezésekor, 2006-ban a finn tanulók mindent vittek: a legmagasabb átlageredményeket érték el mind a reál, mind pedig a humán területeken végzett összes olyan felmérésben, amelyben a fejlett világ országai részt vettek. Hasonlóan szerepeltek a PISA néven ismert OECD által összeállított felmérésekben a finn 15 évesek – itt matematikából csupán Dél-Koreai kortársaik tudták őket a második helyre szorítani. A finn gyerekek eredményei ráadásul egyáltalán nem a véletlennek köszönhetők, hiszen a korábbi évek felméréseiben is rendre az első helyen végeztek. Ha ezekhez az irigylésre méltó eredményekhez hozzávesszük azt a statisztikai tényt is, hogy a fejlett országok közül Finnországban ülnek a legkevesebbet a gyerekek az iskolapadban, még érthetőbbé válik a többi ország oktatási szakembereinek a kíváncsisága.

Pedig a finnek oktatásfilozófiája első hallásra rendkívül egyszerűnek tűnik. Úgy tartják, hogy valamit minden diák képes hozzátenni a tanultakhoz, és bizonyos fokú együttműködésre még az adott tárgyban gyengébbnek számító tanulók is jó eséllyel készíthetők. Hogy ezt a célt el is tudják érni, az akadályokat nehezebben vevő diákok mellé plusz pedagógust rendelnek, aki foglalkozik velük. Ugyanis a filozófia másik sarkalatos pontja éppen az, hogy sosem különítik el az osztályokat „jókra” és „rosszakra.” Finnországban minden tárgyat együtt tanul az osztály, nincs emelt szintű matek meg angol. Ebből következik, hogy az ügyesebb gyerekek húzzák magukkal lassabb társaikat – a külön tanárok segítségével pedig ők is szépen fejlődnek.

Szembeötlő különbség a finn és a többi fejlett ország oktatási rendszere között az is, hogy Finnországban hétévesen kezdik a gyerekek az iskolát. Hisznek abban, hogy az ennél fiatalabb gyerekek elsődleges tevékenysége még a játék. A hétévesek viszont – ha már kellően kijátszották magukat az óvodában – szívesen és telve tanulási vágygal ülnek át az iskolapadba, így pedig a tanítóknak is könnyebb lesz a dolguk. A gyerekek érdekét szolgálja az a szokás is, hogy Finnországban nincs váltás az általános- és a középiskola között. A rendszer kiválóan képes támogatni és segíteni a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket, viszont a jövőben több energiát szeretnének fektetni a tehetséges diákok gondozására.

A finnek imponáló eredményeiből természetesen a szülők is kiveszik a részüket. Az északi országban hagyomány, hogy otthon olvasnak a gyerekeknek, mint ahogy az is, hogy a szülő jó kapcsolatot ápol a gyereke tanárával. Az osztálytermi körülmények is nagyban kötődnek a finn kulturális tradíciókhoz: az órák nyugodt és informális légkörben zajlanak, melyben tanár és diákjai között jól működő partneri viszony tud kialakulni.

A fentiekben túl valószínűleg nem mellékes az sem, hogy Finnországban a tanári szakma egyike a legmegbecsültebb életpályáknak, az oktatás színvonala pedig igen magas. Jellemző az is, hogy a politika semmilyen körülmények között nem szívárog be az iskolák falai közé, és óvakodik az előírásoktól. A finn tanárok azt vallják, hogy kevesebbet tanítani „kifizetődőbb”, a harmonikus fejlődés kulcsa ugyanis az, hogy a diákok nincsenek kitéve extra leterhelésnek. (eduline.hu)

LELKIZZÜNK!

A halogatás pszichológiája

Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra – szól a mondas, amelynek az üzenete, hogy a halogatás nem jó dolog. A halogatással látszólag nem nyerünk semmit, inkább csak veszítünk. Mi az oka akkor, hogy egy-egy feladatot különösebb ok nélkül mégis elodázzunk?

A halogatás megélt oka többféle lehet, többek között meg kell említeni annak a hiányát, hogy érezzük a feladat fontosságát, az érdeklődés hiányát, perfekcionizmust, amikor az elérhetetlenül magas mérce miatt bele sem kezdünk, továbbá a mások értékelése miatti szorongást. De előfordulhat, hogy egyszerűen csak nehezen értjük, félreértjük a feladatot, hiányzik az elinduláshoz szükséges információ, néha talán úgy tűnik, a feladat túl nagy, félünk a hibáktól, képtelenek vagyunk a feladat kezelésére, illetve olyan is lehet, hogy túl sok feladatot vállalunk el, és nem kezdünk neki, mert nem tudjuk, mivel kezdjünk. Kutatások szerint az idős korral csökken a halogatás, a legmagasabb a fiatal felnőtt korban. Nehéz megmondani vajon a sok új feladat által támasztott kihívás-e az oka, vagy a fiatal kor önmagában. Mindenesetre ez a felelősség tanulásának a kora, kellő szabadsággal és szabadságvágygal is társul és ez mind kedvez a halogatásnak. A halogatás a férfiak és nők között is egyenlőtlenül oszlik meg, a férfiak ugyanis hajlamosabbak rá. Az egyik feltételezett oka ennek az, hogy a nők életét jobban szabályozzák, rendszerezik a hormonális ciklusok révén a rendszeresen végzett tevékenységek, változások.

Felmerül a kérdés, mit tehetünk a halogatás ellen. A halogatás az iskolában jóval ritkább. Ha valakinek elszámolóással tartozunk, pontos határidőink vannak, és a határidők tiszteletben tartására bátorít a környezetünk, vagy mi magunkat, az fontos segítség lehet. A szülők, tanárok és az osztálytársak is folyamatos visszajelzéssel láthatnak el, melyekből építkezhetünk. Fontos és motiváló lehet, ha tudjuk, hogy az egyes munkafolyamatok hogyan épülnek egymásra, és ismerjük, mi múlik azon, ha mi késünk egy feladattal. Ha csak magunknak kell elkészíteni egy feladatot, például rendrakás, takarítás, akkor érdemes saját magunknak is időpontokat vagy rutinokat felállítani, adott dátumig, vagy rendszeres tevékenység esetén minden szombaton kell az adott tevékenységet megcsinálni. Minden nagyobb feladatot érdemes kisebb részfeladatokra bontani, így a nagy, távoli célok fenyegető jellege csökken, elérhetőbbé, betarthatóbbá, tervezhetőbbé válnak. A halogatás oka lehet mélyen személyes ok is, ezt kellő akarat-erővel, szorgalommal és rendszeres önismereti munkával oldhatjuk meg.

Kis Laura

Több mint száz évvel ezelőtt a fényképek után hamarosan az első mozgó képek, vagyis a filmek is megjelentek, és mindenkit elkápráztattak. Az emberek valóságos csodának tekintették a Lumière testvérek 1894-ben elkészült *A munkaidő vége* (La Sortie de l'Usine Lumière à Lyon) című filmjét, a filmkészítőket pedig varázslóknak vagy szemfényvesztőknek tartották. Ez nem is volt messze az igazságtól. Hamarosan mindenféle újítást próbálgattak a rendezők, így Georges Méliès is, a francia bűvész és filmkészítő. Ő volt a speciális effektusok atyja, évtizedekkel a számítógépes technológia és a több millió dolláros költségvetésű hollywoodi filmek megjelenése előtt, az első európai filmstúdió építője, a fény alkímistája, a tudományos fikció (sci-fi) megalkotója.

Georges Méliès

Méliès-t elkápráztatták a Lumière fivérek filmjei. „Ettől a mutatványtól tátva maradt a szánk, megrendítve az ámulattól és a leírhatatlan meglepetéstől...” így emlékezett vissza egy vonatos jelenetre, és azonnal szeretett volna egy vetítógépet venni a saját színházának, de Lumière-ék visszautasították az ajánlatát.

Georges Méliès 1861-ben született Párizsban. Művészi tehetsége és kreativitása már kiskorában megmutatkozott, mikor az iskolai füzetjeit különféle rajzokkal díszítette ki, annak ellenére, hogy ezért a tettéért a tanárai sokszor leszidták. Tízéves korában bábszínháza volt, később még továbbfejlesztette a babákkal játszott előadásait. Mivel a családjának cipőműhelye volt, a varrást is megtanulta. A sokoldalú művészt a szemfényvesztés, a robotika és a festészet is érdekelték. Miután elég pénzt gyűjtött, megvásárolta a Robert-Houdin színházát, amelybe előszeretettel járt korábban is. A felszerelést felújította, újabb effektusokkal gazdagítva a darabokat.

A francia illuzionista az első rendezők nagyjai közé tartozik, új technikákat vezetett be a filmművészetbe, sőt a legelső horrorfilmek egyike, az 1896-ban megjelent az *Elátkozott kastély* (The Haunted Castle) is az ő nevéhez

Georges Méliès, a filmművészet úttörője

Ágyú, amely rakétát lő, nevető Hold, földönkívüliek, akik megjelennek és eltűnnek

Méliès üvegstúdiója

fűződik. Drámáiról, dokumentumfilmjeiről, történelmi tematikájú filmjeiről és tündérmeséiről is híres lett. Stúdiója sok mindenben különbözött a mai modern filmstúdióktól. Fényképek százai heverték mindenfelé, amelyeket néha kifestett, és saját kezűleg kombinálta össze őket. Feleségével és munkatársaikkal saját maguk varrták a kosztümöket a különböző szerepekhez. A művész maga is megjelent és szerepelt a filmjeiben. Kitartóan, minden jelenetet megismételt számtalanszor, amíg a tökéletes effektusokat meg nem kapta. Minden részletre óriási figyelmet szentelt. Méliès a saját filmstúdiójában több mint ötszáz filmet rendezett az első világháború kitöréséig. Tudni kell azonban, hogy némelyek mindössze néhány percesek, de saját korukban mesterműnek számítottak. Az akkor ismert legfejlettebb technológiával készültek. Trükkökre építette őket. A hihetetlen képzelőerejű művész be akarta mutatni, mi minden lehetséges, illetve mire lesznek képesek az emberek és a kamerák a jövőben. Egyéni stílusát kissé bizzar, olykor háborzongató jelenetek jellemzik. Pár-

huzamos világokat akart bemutatni. Párizstól nem messze épített egy filmező stúdiót, amely teljes egészében üvegből volt, hogy a nap fénye megfelelő világítást biztosítson a forgatásokhoz.

Leghíresebb filmje az *Utazás a Holdra* (Trip to the Moon), amelyet Verne Gyula regényére alapozott. Az alkotás óriási sikert és hírnevet hozott Franciaországban és világszerte egyaránt. Híres filmjei közé tartozik még a *Kártyajáték* (The Card Game), *A tündérek országa* (The Kingdom of Fairies) és még sok másik.

Rendezői karrierje befejezésekor a filmjei nagy részét elégette. Sohasem derült ki pontosan, miért szánta el magát erre, talán féltékenyen őrizte a saját művét, és nem akarta, hogy más kezébe kerüljön. Az első világháború kitörésekor, 1914-ben a stúdióját becsukták. Idős éveit egy párizsi játékszertelben töltötte el-árusítóként. Számos kitüntetést kapott munkásságáért. Méliès 1938-ban rákban halt meg Párizsban, de amit maga után hagyott, felbecsülhetetlen értékkel bír a filmtörténelemben.

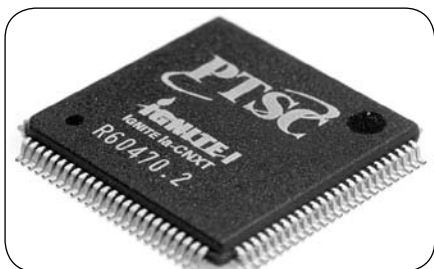
Gyarmati Balázs történész

Az Utazás a Holdra 1902-ből

1859. november 14. – Elkészült a fizikus és feltaláló, **Jedlik Ányos** dinamója. Csallóközben, Jedlik István néven született a világhírű fizikaprofesszor. Az Ányos nevet a bencés rendben kapta, miután 1817-ben Pannonhalmára ment teológiát tanulni. Ezzel párhuzamosan Pesten fizikát, matematikát, filozófiát és történelmet is tanult, így 1822 őszén Pesten bölcsészdoktorrá, Győrött pedig tanárrá avatták. 1825-ben szentelték pappá, majd a győri akadémián tanított, ahol számos elméletet és találmányt dolgozott ki. Az ő nevéhez fűződik többek között a szódavíz-előállító készülék és a forgómotor feltalálása. 1831-től a pozsonyi akadémián, 1840-től pedig a pesti egyetemen tanított, közben foglalkozott fénytannal, elkészítette a szén-cink elemet és megjelent Súlyos testek természettana című könyve is. Dinamóját 1859-ben készítette el, élete hátralevő negyven évében pedig összesen mintegy 80 találmányt valósított meg részben vagy teljesen. Több tudományos társulat választotta örökös tagjául, rektora és prorektora volt a pesti egyetemen, halála után több utca és intézmény vette fel a nevét.

1971. november 15. – Megszületett a **mikroprocesszor**. Az általános felhasználásra is alkalmas eszköz népszerűsítése érdekében az Intel reklámkampányt indított, az első hirdetés pedig 1971. november 15-én jelent meg az Electronic News hetilapban. Azóta ezt tekintjük a mikroprocesszor születésnapjának. A mikroprocesszor az informatika területén kívül többek között az audio-berendezések, a videojátékok, az autók fedélzeti komputere, a bonyolultabb kapcsolótáblák, a mobiltelefonok, a tűzjelzők és a nagyfelbontású tévéadások működéséhez is nélkülözhetetlen.

1873. november 17. – Budapest napja. Ezen a napon tartotta alakuló ülését az egyesített Budapest Székesfőváros közgyűlése. Emlékére november 17-én tartják a főváros „születésnapját”. Ezen a vidéken már az őskorban is

Évfordulók nyomán

volt emberi település. A város jelenlegi területén belül az egyik első ismert település a kelta alapítású, de latin néven elhíresült Aquincum, amely a római korban Alsó-Pannónia tartomány székhelye volt. A honfoglaló magyarok 900 táján jutottak ide. Településüket az 1241-es tatárjárás elpusztította. Az újjáépült város a 15. században a humanista műveltség egyik európai központjává vált. A mintegy másfél százados török uralom után a városi élet csak a 18. század során kezdett ismét kibontakozni, de igazi lendületet a 19. században, az ország nagyarányú iparosodásával vett. A városok vezetésének 1872-ben hozott döntése értelmében az addig önálló három várost, Pestet, Budát és Óbudát Budapest néven egyesítették.

1869. november 17. – Megnyílt Egyiptomban a **Szuezi-csatorna**, amely kapcsolatot biztosított a Földközi-tenger és a Vörös-tenger között. Tíz évig tartó építómunka után – Eugénia francia császárné ünnepélyesen megnyitotta a Szuezi-csatornát, amely közvetlen összeköttetést teremtett a Földközi-tenger és a Vörös-tenger között. Ferdinand Marie Vicomte de Lesseps volt a Panama-csatorna tervének kezdeményezője és a kivitelezés vezetője is, a csatornaépítő társaság azonban 1889-ben a rossz gazdálkodás miatt csődbe ment, így a kisérvényesek szinte egész vagyonukat elvesztették. A Panama-csatorna körüli botrány válságba sodorta Franciaországot. Számos képviselőt azzal vádoltak, hogy kölcsönt vettek fel az elfogadott részvényekre, amikor a pénzügyi helyzet már nyilvánvaló volt. A Panama-botrány kirobbanása után, 1893-ban lemondott a kormány, Lesseps 5 évi börtönrre ítélték, de végül az ítéletet hatálytalanították.

1902. november 17. – Budapesten megszületett **Wigner Jenő**, Nobel-díjas fizikus, vegyészmérnök, az atombomba egyik fejlesztője. A Budapesti Műegyetemen kezdte vegyészmérnöki tanulmányait, majd a berlini Technische Hochschule-n folytatta, doktorátust is itt szerzett 1925-ben. Ezt követően rövid ideig Budapesten dolgozott börgyári vegyész-

mérnökként, illetve 1928 és 1930 között a berlini műegyetemen tanított. 1930-ban emigrált az Egyesült Államokba, ahol a Princetoni egyetemre került. Wignernek meghatározó szerepe volt az atombomba kifejlesztésében. Szilárd Leóval és Teller Edével együtt ő győzte

meg Albert Einsteint és rajta keresztül az amerikai elnököt az atombomba-kutatások fontosságáról. A háború idején Fermivel dolgozott együtt az első láncreakció megvalósításán, és a kvantummechanika területén is fontos kísérleteket végzett. Az atommagok és az elemi részek elméletének fejlesztésért 1963-ban kapott fizikai Nobel-díjat, megosztva Maria Goeppert-Mayerrel és J. H. D. Jensenel. A Magyar Tudományos Akadémia 1988-ban választotta tiszteletbeli tagjává. 93 éves korában Princetonban halt meg.

1945. november 18. – Megszületett **Wilma Pearl Mankiller** („Katonaölő”), az első nő, aki cherokee indián törzsfőnök lett. Az oklahomai Tahlequah-ban született. Ő volt az első nő, aki főnökként szolgálta a legfőbb észak-amerikai indián törzset. Wilma vezetéknéve, a Mankiller egy régi katonai rendfokozat, amelyet a falujuk védelmében részt vevő harcosok kaptak.

A tenger ékszerai: a korallzátonyok

A korallzátonyok – vagyis tenger alatti telepek – a világ számos helyén fellelhetők. Sajnos csak az óceánokban, azaz felénk nem. A természet e lenyűgöző alkotásait elsősorban korallpolipok építik fel, a csodás látványt pedig a csillogó színek és formák sokfélesége adja. A korallzátonyok és atollok sok állat- és növényfaj számára nyújtanak menedéket, így sajnálatos, hogy a különleges képződmények sorsa megpecsételődni látszik. A klímaváltozás, a káros halászati módok, szennyezőanyagok ugyanis a korallzátonyok folyamatos pusztulását okozzák. Annál értékesebbek a fennmaradtak, íme ezek közül néhány.

Nagy-korallzátony, Ausztrália

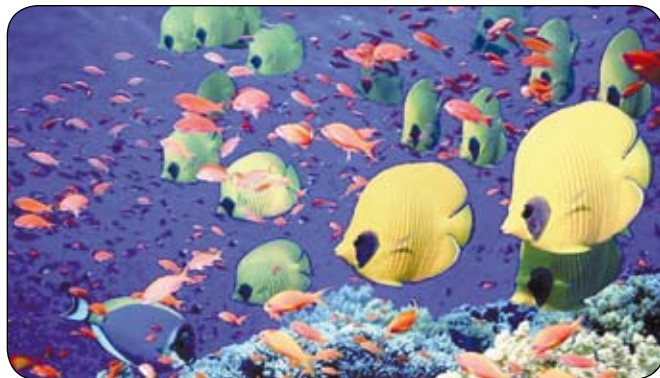

A Föld minden bizonnyal legismertebb, de legalábbis legnagyobb korallzátonya még az űrből is látható. Ausztrália keleti partvidékén, a Korall-tengerben található, 2000 kilométer hosszan húzódik. Itt a telepek már kisebb-nagyobb szigeteket is alkotnak, emellett körülbelül 3000 korallzátony található a csaknem 35 millió hektáros területen. Több nemzeti parkot is létrehoztak már itt, az egyik legszebb a kókuszpálmákkal teli Zöld-sziget, ahol a teknősök rakják le a tojásaikat. Veszélyeztetett, ritka növény- és állatfajok azonban a korallzátony egész területén élnek, 1500 halfajt, bálnák, delfinek 30 fajtát regisztráltak már. Nem véletlen, hogy a Nagy-korallzátony 1981 óta a Világörökség része.

Cook-szigetek, Új-Zéland

A Cook-szigetek Új-Zélandtól északkeletre fekszik, és 15 kisebb-nagyobb szigetből áll. Ezek közül nyolc vulkanikus eredetű, a hét északi azonban nagyrészt korallképződmény – Aitutaki pedig egy közülük. A zátony, amely ennek a lakott területnek az alapját adja, háromszög alakú, 12 korallszigetecskéből áll, a déli része szinte teljes egészében a vízfelszín alatt van. Ez a kis, eldugott atoll nem ismert széles körben a turisták között, de egzotikus üdülőhely, a növény- és állatvilág pedig itt is lenyűgöző.

Maldív-szigetek, Indiai-óceán

A több mint 1000 kisebb szigetből álló Maldív-szigetek az Indiai-óceán közepén található. Térsége az egyik legkedveltebb bűvárparadicsom, köszönhetően a páratlan víz alatti ökoszisztémának, ez ugyanis a világ egyik korallzátonyokban leggazdagabb területe. Már a szigetcsoport neve is ezeknek a tengeri képződményeknek köszönhető, a „maldív” ugyanis koszorú formájú korallzátonyok határolta lagúnát jelent. Ezek a tengeri telepek itt is nagymértékben ki vannak téve a felmelegedés veszélyeinek, szakemberek, szervezetek, illetve a Maldív-szigeteki hatóságok folyamatosan próbálkoznak a pusztulás megállításával, a látogatóknak tilos például megérinteni a tengeri élőlényeket.

Belize-korallzátony, Közép-Amerika

Ez a gyönyörű természetvédelmi terület a közép-amerikai ország, Belize partja mentén húzódik. A hely a kis ország leglátogatottabb turistalátványossága, a bűvárkodni vágyók paradicsoma. A teljes területe csaknem 1000 négyzetkilométer, tengeri rezervátumokkal, homokpadokkal. Egyik legkedveltebb atolljának központjában egy nagy, kék lyuk található. Ezt a helyet keresik fel leggyakrabban a bűvárok. A korallzátonynak, illetve állat- és növényvilágának eddig mindössze 10%-át fedezték fel, ám már ez is ritka, értékes fajok egyik leggazdagabb élőhelye a világon. Sajnos a természetvédelem ellenére a zátonyrendszer nagy veszélynek van kitéve, jelentős a korallpusztulás. Természetesen ez a korallzátony is a Világörökség része.

Bajban az óceán

A Természetvédelmi Világszervezet (WWF) felmérése szerint 1970 és 2012 között 49 százalékkal csökkentek a tengeri élőlények populációi. Néhány halfaj világállománya majdnem 75 százalékkal visszaesett. A kutatások szerint az éghajlatváltozás miatt 2050-re eltűnhetnek a korallzátonyok az egész Földről. A tengeri állatfajok több mint 25 százaléka él korallzátonyokban, ezek a zátonyok pedig körülbelül 850 millió ember számára bírnak valamilyen gazdasági, társadalmi vagy kulturális jelentőséggel. Így a korallzátonyok eltűnése hatalmas veszteség lenne, melynek drámai következményei lennének minden közösségre nézve.

Nem szabad elfelejteni, hogy az óceán megújuló erőforrás, mely képes ellátni a következő generációkat, ha megfelelően kezeljük a problémákat.

A kihalás küszöbén a kínai óriássalamandra

A kínai óriássalamandra a világ legnagyobb kétélűje: a testhossza akár az 1,9 métert, súlya az 50 kilogrammot is elérheti. A kínai folyókban előforduló hatalmas állat főleg halakat, békákat és rovarokat fogyaszt. Evolúciós fejlődése mintegy 100 millió évvel ezelőtt vált el a többi kétélűtől, hogy a dinoszauruszok megjelenése a bolygón.

A kínai óriássalamandra egyedszáma az utóbbi évtizedekben katasztrofális hanyatlásnak indult, 45 év alatt körülbelül 80%-os egyedszámcsökkenést tapasztaltak. Ennek oka az élőhelyének elvesztése, valamint az, hogy Kínában előszeretettel fogyasztják ínycsalatként ezeket a különleges állatokat. Ezért a farmok – amelyek az éttermeknek tenyésztik az óriássalamandrákat – gyorsan növekvő száma megpecsételheti a kritikusan veszélyeztetett faj sorsát. Sokszor illegálisan fognak be vadon élő salamandrákat, hogy kiegészítsék velük a tenyésztett populációkat. A kínai óriássalamandra a Nemzetközi Természetvédelmi Unió vörös listáján kritikusan veszélyeztetett fajként szerepel. A nemzetközi kétélűvédelem kiemelten fontos faja. Az óriássalamandra szerepel a Föld 100 legkritikább állatának listáján, melyet a Londoni Zoológiai Társaság állított össze.

Beszökött egy családi ház medencéjébe a kenguru

Egy elegáns melbourne-i ház udvarába osont be egy hűsölni vágyó kenguru, hogy aztán a medencében lehűtse magát az ausztráliai hőségben. A kenguru egy könnyed ugrással csobbant bele a medencébe, ahol még hosszasan pancsolt, mielőtt távozott volna. A ház tulajdonosai meg is örökítették az erszényest, és a biztonsági kamera is felvette, ahogy odaugrál a medencéhez, és beleveti magát. A kengurut a haragosan ugató kiskutya és az emberek megjelenése sem érdekelte túlzottan.

ÁLLATKIRAKAT

Évek óta visszajár megmentőjéhez a pingvin

A Brazíliában élő João Pereira de Souza 2011-ben a háza közelében látott meg egy olaj áztatta, rendkívül legyengült pingvint a tengerparton. A nyugdíjas kőműves hazavitte magával a bajba jutott állatot, és addig gondoskodott róla, amíg a pingvin eléggé meg nem erősödött. A Magellán-pingvin és megmentője között ezalatt igazi barátság szövődött, amely azóta is tart. A Jingjingnek elnevezett pingvin ugyanis mindig visszatér meglátogatni idős barátját. Jingjing olykor hosszabb időre, akár hónapokra is eltűnik az óceánon, de mindig visszatér, és felkeresi a férfit a Rio de Janeiro közelében található tengerparti házikójában. A Magellán-pingvinek egyébként Dél-Amerika partjainál, főként Argentína, Chile és a Falkland-szigetek tengerparti területein élnek, valamint kisebb létszámban megtalálhatóak Brazíliában is.

Szibériába tévedt néhány flamingó

Szokatlan csoporttal, egy eltévedt flamingórajjal találkozott egy halász a szibériai Novoszibirszk közelében. A halász a jeges Tom folyón vette észre a flamingókat. Novoszibirszkben a hőmérséklet az elmúlt napokban 0 és –3 Celsius-fok között ingadozott, a talajt több mint 11 centiméteres hó borította.

Nyikolaj Szkalon, a Kemerovo Állami Egyetem zoológusa elmondta, hogy a hét flamingó valószínűleg leszakadt a főcsapattól, amely a meleg telelőhelyre vándorolt volna Kazahsztánból, és dél helyett észak felé vette az irányt. Később az egyik flamingót befogták, és egy közeli állatkertbe szállították.

A kaukázusi populációból tavaly is több flamingó fordulhatott a vándorútján rossz irányba: négy madarat találtak meg Szibéria különböző pontjain, fagyási sérüléseik ellenére kettőt sikerült megmenteni. A tudósok nem találnak magyarázatot arra, hogy az Afrikában, Dél-Európában és Dél-Ázsiában honos flamingó miért repül számára ennyire kedvezőtlen irányba. Egyes elméletek szerint az északi meleg légáramlat téveszti meg a madarakat, mások úgy gondolják, egyes flamingók „belső iránytűjével” lehet gond.

RÜGYFAKADÁS

Október termései

Van nekem egy szép, nagy veteményeskertem, meg is látszik rajta is az őszi. Nem is csoda, hiszen csupa őszi termés van benne. Pompázó nyárvégi színek láthatóak mindenütt, lehulló falevelek között héjából előbújó, rozsdára emlékeztető termések sokasága hever, és mindezen megvillan a reggeli őszi harmat lehulló cseppje.

Tele a kertem őszi termésekkel. Tegnap leszakítottam a fáról egy birsalmát, amely rendkívül ízletes volt, nem is csoda, hiszen nem szoktam permetezni. Terem szőlő is a kertben, fehér és fekete is, mustot is szoktam készíteni belőlük. Szedtem már diót is, épp most érik, illetve potyog, de nem baj, finom kalács készül majd belőle. A felakasztott paprika is kiszáradt már a fészter előtt, és a kukorica is beért. A legjobban azonban a tököket a félttem. Igaz, a kisebbeket odaadom a libáknak és a disznóknak, de a nagyokat úgy vigyázom, mint a hímes tojást. Amikor a libák ki vannak engedve, akkor odaállítom a pulimat, hogy őrizze a veteményest a megdézsmálásától. A fák nagyon hullajtják a leveleiket, ezért minden délután felsöpöröm az udvart, hogy szép, tiszta legyen. Az idén is már vagy 14 kilónyi tököst sikerült leszednem, még tökvicsorira is maradt belőlük. A tökvicsorinak még kukoricabajszot is készítettem. Készítettem már az előző években is hasonlót, amelyet még a nagykikindai Töknapokra is elvittem, és ott ki is állították az osztály többi különlegessége mellett. Igaz helyezést nem értünk el vele, de nem is az volt a lényeg. Jó éreztük magunkat, és tapasztalatokat szereztünk.

Nemsokára az őszenk is vége lesz, és nem lesz miben gyönyörködnöm. Ezért kimegyek, és ma is fordulok egyet a kertben, utána pedig felsöpöröm a lehulló leveleket.

**Bakai Balázs, 5. osztály,
Móra Károly iskola, Szaján**

Kirándulás Belgrádban

Egy szép napon, 2015. május 16-án az osztállyal kirándulni mentünk Belgrádba. Mindenki erre a napra várt, előző este izgatottak voltunk, amikor ágyba bújunk. Reggel 5 óra 15 percre kellett megjelennünk a posta előtt. Egy kisbusz jött értünk, egészen Belgrádig fuvarozott minket. A kirándulásra az osztályfőnökünk, Ábel István vezetett bennünk.

Útközben több benzinkúton megálltunk kicsit pihenni, uzsonnázni meg vacsora menni. A busz ablakán keresztül sok mindent láttunk.

Nemsokára odaértünk a várva várt helyre, kíváncsiak voltunk, hogyan néz ki a főváros. Először a repülőmúzeumot néztük meg. Voltak régi repülőgépek, mindenki a fényképezéssel volt elfoglalva. Először egy rövidfilmet vetítettek nekünk, aztán mutattak különböző repülőgépeket. Ezután következett az állatkert, ahol sok időt eltöltöttünk. Láttunk különleges állatokat, pl. a fehér tigrist.

Volt ott egy gorillaszobor, odaállt mellé az egész osztály, és készítettünk egy osztályképet. Megnéztük a Száva és a Duna torkolatát is, ez egy szép látvány volt. Később meglátogattuk a Nikola Tesla Múzeumot. Voltunk egy másik múzeumban is, ahol régiségeket mutattak nekünk. Érdekes volt látni régi használati tárgyakat. Utoljára egy McDonald's-ban vehettünk magunknak valami finomságot, és körbenéztünk, hogy milyen belülről a McDonald's.

Egy benzinkúton volt egy alagutazás csúszda, ezt mindenki kipróbálta, és nagyon élvezte. Hamarosan buszra szálltunk, és hazafelé vettük az irányt. Útközben mindenki nagyon jól érezte magát, nevetgettünk, beszélgettünk.

Besötétedett, mire a faluba értünk, és ezzel véget is ért az egész napos kirándulás. Nekem ez az osztálykirándulás különleges volt.

**Szarvas Izolda, 6. osztály,
Móricz Zsigmond iskola, Kispic**

A kedvenc játékom

Igaz, hogy már kinőttem, de nekem még mindig a plüss állatkák a kedvenc játékaim.

Mindegyiket szeretem, de számomra mégis a legkedvesebb a Micimackóból Malacka. Talán hároméves lehettem, amikor a Téliapótól kaptam, s amikor megláttam a csomagban, azonnal magamhoz öleltem. Amikor az arcomhoz ért pihe-puha bundája, rögtön tudtam, hogy ez lesz a kedvenc játékom. Rózsaszínben pompázik a bundája, és két kis fekete pöttyöcske van a szeme helyén. Amikor magamhoz vettem, tündérien mosolygott rám. Nagyon vigyázok rá, mert szeretném sokáig megőrizni, hogy mindig örömet okozzon nekem. S ha majd felnövök, és meglesz, emlékezni fogok rá, milyen kedves játék volt számomra. Ha kedvem tartja, azt játszom vele, hogy Ő a legjobb barátom és egy kávé mellett beszélgetünk. Csak egy a baj, hogy Ő nem válaszol. De én ezt is megoldom azzal, hogy az ő válasza helyett ismét én beszélek. Esténként vele szoktam aludni, hogy akkor is eszembe jusson, mennyire szeretem. Azért szeretem, mert imádom, ha puha bundája arcomhoz simul, ez olyan jól esik, mint a májusi eső.

Tudom, hogy már nem nekem való játék, de még mindig jólesik magamhoz ölelni.

Horvát Réka, 4. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

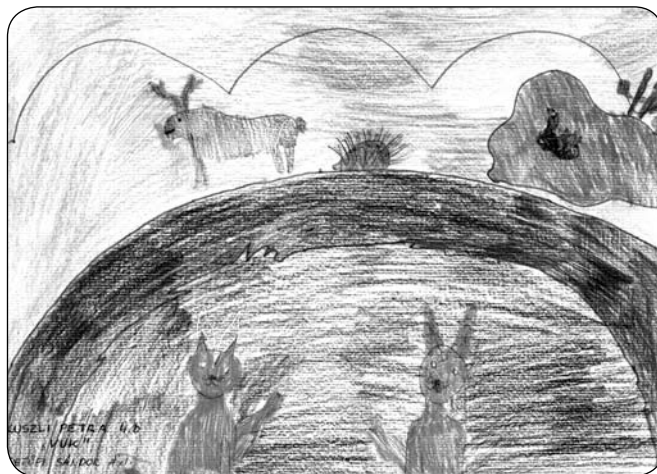
Álmomban a Hargitán jártam

Álmomban a Hargitán jártam. Láttam sok olyan dolgot, amiről el sem tudtam képzelni, mi lehet az.

Tízennégy éves voltam, apám dolgozni küldött. Nehéz idők voltak azok ezerkilencszázhuszban, minden egyes dologért keményen meg kellett dolgozni. Beléptem a házamba, és nagy meglepettséggel vettem észre, hogy tele van a kunyhó huszonhatodik századi holmikkal: mindent látó szemecske, gyors cipő, és még rengeteg olyanféle holmival, amiről talán senki nem tudja, mi az. Megérkezett az első vásárló, vett is kétszékényi fát. Eltelt a délután, és nem történt semmi. Már alkonyodott, mikor megjelent egy csuklyás alak. Azt mondta: „Ma éjszaka tolvajok fognak portyázni a Hargitán.” Én persze nem hittem neki, nyugovóra tértem. Reggel felkeltem, és szörnyűködve néztem, hogy megdézsmáltak a fakészletet. Gondoltam magamban, hogy majd megnézem, mit látott a mindent látó szemecske. Három tolvaj volt a felvételeken. Másnap éjszaka kifigyeltem a három lopót és el is csíptem őket a gyors cipő segítségével. A munkáltatóm, Bajszos úr, aki mellesleg nagyon gazdag volt, megjutalmazott tíz szekér arannyal. A kapott pénzből megvásároltam a Hargitát, és a mai napig üzemeltetem, mint élménypark.

Hála Bajszos úrnak, én is nagyon gazdag lettem. Minden hónapban a fizetésem ötven százalékát a szegényeknek adom, mivel szeretném jobbá tenni a világot.

Kurucz Richárd, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Kuszli Petra, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

RÜGYFAKADÁS

A nyár legszebb élménye

Számomra a nyár legszebb élménye a Kátai-tanyán a kézműves tábor volt. Nagyon sok ismerőssel mentem, és új barátnőket is szereztem. Mindennap érdekes kézműves foglalkozások, játékok fogadtak minket. A nagy forráságban vizes játékokat is szerveztek, ez jó frissítő volt. Egy este még táncversenyt is rendeztek, vicces volt.

Ez a hét volt a nyár egyik legszebb hete.

Urban Heidi, 5. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Kérlek, segíts!

Kalandos személyiségem miatt szeretem a veszélyt. Mindent kipróbálok, aminek része az adrenalin.

A klubban, amelynek a tagja vagyok, sok tehetséges és „őrült” fiatal van. Vannak, akik nem szívelnek, és vannak olyanok is, akikkel nagyon jó barátok vagyunk. Ott van például Krisz, aki ki nem állhat engem, de azért a legjobb barátnőm is tagja ennek a társaságnak. Mindig együtt szerveztük meg a kirándulásokat. Az egyik ilyen szervezkedés közben Krisz piszkálni kezdett, hogy úgysem merek hegyet mászni. Így eldöntöttük, hogy a hegycsúcsokat fogjuk meghódítani. A következő szombat volt az időpont.

– Ki az, aki késik? – türelmetlenkedett a csoportvezető.

Elindultunk. A buszban az a szokásos hangzavar volt. Én már megszoktam, így bírtam egy kicsit pihenni. Megérkeztünk. Mindenki csomagolt, öltözött. Elindultunk a célunk irányába.

– Mindenki itt van? Nem hiányzik senki? – kérdésekkel bombázott a nyugtalan kapitány.

És elkezdődött a kaland, a cél a hegy túloldala volt. Hegymászás közben egyszer csak ott termett mellettem Krisz.

„Hát ez meg mit akar?” – gondoltam magamban.

– Nem mennénk együtt? Tudod, mindig olyan gonosz voltam veled, de most nem akarok rosszat – kezdte Krisz.

Krisz hülyesége miatt nem figyeltem oda, és rossz kőre léptem. A lábam megcsúszott, én pedig lezuhantam. A biztonsági kötélnek hála, nem ütöttem meg magamat nagyon. De... a lábam... nem mozdult. Krisz... az egyetlen, aki segíthet nekem? Ne már!

– Kérlek, segíts! – nyöszörögtem.

Ekkor váratlan dolog történt. Krisz lejjebb ereszkedett, segítést felállni, majd együtt valahogy eljutottunk a hegy másik oldaláig.

„Történnek még csodák, de hogy pont ő. Ezt sose gondoltam volna” – tárgyaltam saját magammal.

A táborban egy jókora fejmosást kaptam, röhögött az egész társaság. Krisz sem volt annyira idióta ezek után.

Bevallom, tévedtem. Nem mindenki olyan, amilyennek mutatja magát.

Keresztes Valentina, 8. osztály, Vuk Karadžić iskola, Bajmok

Gazdag Petra, 3. osztály, Kárász Karolina iskola, Horgos

Az újvidéki gyerek egy napja

Az újvidéki gyerek reggel 6.30-kor kel. Ez a monoton napok egyik szürke átka. Az újvidéki gyerek gyorsan felkel, átöltözik, becsomagol, megreggelizik, és elindul az iskolába.

Az iskolában a barátai már várják. Szürkék az októberi napok, ezért jó érzés látni őket. Barátaival társalog, az iskolai dolgokról beszélnek a szünet végéig. Elkezdődik az óra, unatkozik. Mindaddig, amíg el nem jön az óra közepe. Akkor kezdődnek az érdekességek. Elmúlik az óra, jön a másik, az is elmúlik, jön az uzsonnaszünet.

Ekkor az újvidéki gyerek és a barátai sorba állnak a megehetetlen, ritkán jó uzsonnáért. Unalmas dolog, ha a tanuló bejutott a konyhára, akkor megint várnia kell a kijutásra. Ha megtörtént a kijutás, akkor visszamegy a táskájához, berakja az uzsonnát, gondolva, jó lesz későbbre, és előveszi a tanulnivalót. Földrajzórán remekül lefeleli az oly messzi Dél-Ázsiát, és ötöst kap. A ritka diákok közé tartozik, akik nem szeretik az unalmas, olykor érthetetlen szleng kifejezéseket. A hátralevő órákat az idő, mint a hóviharban a hópelyheket, a szél elfújja. Szürke a délután. Az újvidéki gyerek hazamegy, ebédel, zeneiskolába megy, onnan fáradtan hazajön, elkészíti a tonnányi házit. Elmegy, beveti az ágát, felkészül az alvásra, de még jó két óráig nem megy el aludni. Becsukja az ajtaját, előveszi a jegyzetömbjét, ahol képzeletbeli barátairól készült rajzai vannak. Fogja a ceruzát, javít rajtuk vagy újakat rajzol. Majd Jó Pajtást olvas. Ezután, mikor kész velük, lerakja a nyitva a jegyzetömböt, és barátait álmai őrzésével bízta meg. Majd lekapcsolja a lámpát, és álomba merül.

Így telt el az újvidéki gyerek egy napja.

Erdős Lehel, 7. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Álomvilágba menekülök

Unalmas az életem. A szüleim munkamániásak, nem igazán foglalkoznak velem. Testvérem nincs, ezért még unalmasabb minden.

Egy hosszúra nyúlt nap után lefeküdtem aludni. Rögtön álomba is merültem. A nagy fehérségben megpillantottam a házamat. Két ember várt az ajtóban. A szüleim voltak azok. Odamentem hozzájuk, ők pedig gyengéden átöleltek. Behívtak, s a konyhában az asztalon már várt a finom vacsora. Volt ott vagy százféle étel. Nem is tudom megmondani, hogy anya mikor főzött utoljára. Vacsora után beszélgettünk, társasjátékot játszottunk, egyszóval együtt töltöttük az estét. Nagyon tetszett az új életem. A szüleim végre foglalkoztak velem. Bárcsak mindez a valóságban is ilyen lett volna! Soha nem akartam felébredni, és otthagyni azt a sok törődést és szeretetet. Több napot is ott töltöttem. Mindenem megvolt, de pár nap után a szüleim már annyira kedvesek voltak hozzám, hogy már kezdett túl sok lenni. Semmit sem csinálhattam. Minden nap reggeltől estig velük kellett lennem. Igaz, hogy erre vágytam, de kezdtem azt érezni, hogy mégsem teljesen ezt akartam. Valahol azért hiányzott a régi életem, a régi szüleim. Fel akartam ébredni, de nem tudtam. Úgy éreztem, hogy a szüleim fogva tartanak, és nem akarják, hogy felébredjek. Azzal biztattak, hogy majd mindenem rendben lesz, és ők szeretni fognak. Viszont nekem már ebből nagyon elegendem volt. Ekkor hallottam meg az ébresztőórám csörgését. Küszködtem, de nem bírtam felébredni. Ekkor jelent meg egy álommanó. Eltűntette az álomport a fejemről, és a szüleim, az otthonom és minden körülvevő dolog köddé vált. Az édesanyám kiabálására ébredtem, aki aggódó tekintettel nézett rám, hisz nem értette, hogy még mért nem keltem még fel. Azt hitte, beteg vagyok, és orvoshoz akarok menni. Persze nem árulhattam el, hogy mit is álmodtam, hisz nekem ez többet jelentett pusztán álomnál, mára már tudom, ha az álmok világába akarok menekülni, akkor nem a legjobbat fogom keresni a rossz tapasztalatom miatt. Hiszen a szép álmok néha rémálommá változva érnek véget. És én tovább hiszek a csodákban.

Kovács Dominika, 8. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

RÜGYFAKADÁS

A család

A családomat fogom bemutatni.

Az én családom a Perlaki család. Öttagú, három gyerekből és két felnőttből áll. Van két testvérem. A kisebbik testvérem egyéves Zoénak hívják, a másik testvérem négyéves, a neve Noel. Anyukám harminckilenc éves, Szilvia a neve. Apukám is harminckilenc éves, az ő neve Róbert. Noel óvodába, én pedig iskolába járok. Apukám Szabadkán a Luxel Plusban dolgozik. Anyukám velünk van itthon. Sokat szoktunk együtt sétálni a városban. Amit csak lehet, azt együtt csinálunk, mi, öten. Sajnálom azokat, akik csonka családban élnek.

Én nagyon szeretem a családom és mindig is szeretni fogom.

**Perlaki Réka, 4. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

Ötödikes letterem

Szeptember elseje volt. Nyugtalanul járkáltunk fel-alá az iskola folyosóján.

Most már nem a megszokott tanteremünkbe megyünk, és nem vár a tanító néni. Felsősök vagyunk. Hamarosan megérkezett az osztályfőnök, Márta, a némettanárnő. Egybegyűjtött bennünket, és a németterembe mentünk. Kedvessége eloszlatta a félelmeinket. Minden tantárgyból új tanárt, tanárnőt kaptunk. Most részletesebben tanulunk, mint azelőtt. Érdekesek a különféle szaktantermek. Jó, hogy a magyarteremben plakátokra le van írva a nyelvtan, de tetszik a történelem-, földrajz-, biológiaterem is. Most több óránk van, néha nagyon fárasztó. Jó, hogy a tanárok érdekessé teszik az órát.

Jó is meg nem is a felsőben. Múlik az idő, várom a hétvégéket és a karácsonyi szünidőt.

**Pece Anderla Lajos, 5. osztály,
József Attila iskola, Újvidék**

Őszi strófák

*Csörög a levél a fán,
messzire sodorván
a szél dalát,
hogy alussza örök álmát.*

*Sűrű köd száll alá,
semmit sem látni,
csak a szél surrogását
lehet hallani.*

**Hódi Anasztázia, 6. osztály,
Samu Mihály iskola, Péterréve**

* * *

*Hullanak a levelek,
vacognak a gyerekek.
Begyűjtanak az emberek,
utálják a hideget.*

*Mocorognak a levelek,
bujkálnak az egerek.
Elszállnak a verebek,
hozzák majd a meleget.*

**Nagy Arnold, 6. osztály,
Samu Mihály iskola, Péterréve**

Kedves Pajtások!

Nagyon hasznos dolog, ha megfelelően ki tudjuk fejteni gondolatainkat, érzéseinket. Ezen az úton jól haladnak a **magyarkanizsai J. J. Zmaj iskola** tanulói, a **pacséri Moša Pijade iskola** hatodikosai, a **topolyai Nikola Tesla iskola** tanulói, akik nemcsak fogalmazásban, hanem rajzolásban is szépen fejlődnek, ugyanis rajzokat is csatoltak a borítékba. A **zentagunarasi Október 18. iskolában** is készült egy kisebb válogatás a fogalmazások közül, aminek ugyancsak megörültünk. A **szabadkai J. J. Zmaj iskolából** két első rajza érkezett meg, akik – ha jól sejtjük – minden bizonnyal jó barátok, mert párban rajzolták le egymást. Az **oromi Arany János iskolából** befutottak címünkre a gyermekheti élménybeszámoló, a **csantavéri Hunyadi János iskolából** pedig egy Kosztolányi-vers ihlette illusztráció és változatos témákra megírt fogalmazások. És ez nem minden. Örömkre levél érkezett még a **bácskossuthfalvi/moravicai id. Kovács Gyula**, a **palicsi Miroslav Antić és a bajmoki Vuk Karadžić iskolából**.

Szép munkák, köszönjük! Igyekszünk mielőbb minél többet megjelentetni közülük.

Nagy Magdolna

Dolgozatírás

A reggeli hasfájás, az izgalom meg a sok szöveg összezavar.

Anyá mindig mondja, hogy nézzem át a dolgozat anyagát, és én így is teszek. De a többiek? Csengetés előtt izgatottan várom az órát, hogy milyen pillanatokkal telik el a negyvenöt perc. Amikor meglátom a tanárt, sietek a táskámhoz, és együtt vonulunk be a tanterembe. Mindenki helyet foglal, folynak az arcokról az izzadságcseppek, és a lábam sem marad nyugton. Előveszem az örökíró, és elkezdem írni a fogalmazásom. Írok és írok, szóról szóra, mondatról mondatra. Elmúlik 35 perc, 40 is, és befejezem a dolgozatomat. Beadom, majd gondolkodom, hogy vajon hány hibám lesz, hogy fog tetszeni az írásom a tanárnak, és vajon hányast kapok. Csöngettek, és el is múlt a hasfájásom.

Másnap megkapjuk a leosztályozott dolgozatot, nagy öröömre egy óriási ötös állt a lap közepén, és csakis egyetlen hibám lett, az a szó, hogy miért.

Hajdú Csanád, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Korhecz Boglárka, 1. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Az ellopott rózsaillat

V alahol messze, messze, Nekeresdor-szágban, élt egy király. A felesége kisbabát várt. Ő az ideje nagy részét a rózsakertjében töltötte. Sétálgatott, csodálta a szépséges virágokat. Amikor megszületett a kislányuk, a Rózsaszírom nevet kapta. A királyné nem sokkal a lánya születése után meghalt. Telt, múlt az idő, Rózsaszírom gyönyörű nagylánnyá serdült. Hosszú, szőke haját, hamvas bőrét, smaragdzöld szemét anyjától örökölte. Ő is szívesen időzött a kertben, akár annak idején az édesanyja. Énekelt, vagy beszélt a virágokhoz. Mindennap friss csokrot tett anyja sírjára. A szél messzire vitte a rózsák illatát. Sokan jártak arra, szívesen hallgatták Rózsaszírom énekét:

„Rózsá, rózsá, rózsaszírom,
illatod édes, én csak tudom.
Anyám is csodálta szépségeket,
én is szeretlek benneteket.”

Egy reggel, amikor kiment a rózsailigetbe, nem érezte a virágok illatát.

– Jaj, mi történt veletek? – kérdezte, s kétségbeesetten rohant be az apjához, aki azonnal szalasztott a városban élő tudósokért.

Jöttek híres orvosok, szakteknitelyek, de csak a fejüket ingatták. A király kihirdette, hogy aki megtalálja a gyógyírt, és a rózsák újra a régié lesznek, annak adja fele királyságát és a lánya kezét. Jöttek királyfiak, hercegek, bárók, grófok, még más országbeliek is, de bizony, senkinek nem sikerült megfejtenie a rejtélyt. A király újra futárokat küldött mindenfelé, hogy bárki próbálkozhat, nem baj, ha nem nemes, csak jöjjön, hátha sikerül megtalálnia a baj okát. Meghallotta ezt Jancsi, a kertész, aki rózsatermesztéssel foglalkozott. Ismerte a szakmája minden csínját-bínját. Gondolta, szerencsét próbál. Illendően felöltözött, és a király elé állt. Rózsaszírom is épp ott volt. A lánynak nagyon megtetszett a legény. Arra gondolt, bárcsak neki sikerülne megfejteni azt, hogy miért nem illatoznak a virágai.

– Felséges királyom, segíteni szeretnék! Azt kérném, hogy hadd töltsék egy éjszakát a virágok között!

A király beleegyezett. Jancsi sétálgatott, nézelődött, amikor elfáradt, lefeküdt aludni. Álmában megjelent neki a Rózsák tündére.

– No, Jancsi! Tudom, szeretted a rózsákat, és tiszta szándék vezet, nem csak a királyságra fáj a fogad, mint a többieknek. Van egy vén bibircsós boszorkány, Rezserózsa, aki él-hal ezekért a növényekért. Ő lopta el az illatukat. Pacsulit akar belőle készíteni magának. A Boszorkányvölgyben él. Itt egy illatozó

szál, amelyet sikerült előle megmentenem. A segítségével odatalálsz. Mindig arra fordul a fejecskeje, amerre menned kell. De vigyázz! El ne vészisd, mert akkor sohasem találod meg Rezserózst!

Felébredt Jancsi, elköszönt a királytól és Rózsaszíromtól. A lány búcsúzóul adott neki egy rózsamintás selyemkendőt.

Ment mendegélt. A rózsá mindig mutatta a megfelelő irányt. Három nap múlva egy nagy hegyekkel ölelt völgybe ért. A kis virág lehajtott a fejecskejét, jelezve, hogy megérkeztek. Ezt Jancsi is sejtette, mert olyan erős rózsaillat volt, hogy szinte beleszédült. Körbenézett, észrevett egy kalyibát. Óvatosan odament, és bekukucskált az ablakon. Meglátta Rezserózst, aki egy óriás üst fölé hajolt. Kevert-kavart valamit, és közben ezt motyogta:

– Enyém minden rózsaillat,
A sok banya majd csak vizslat.
Főztöm édes, parfümös,
finom a szaga, nem bűdös.
Kityvesz- kotyvasz, keverce,
Mindjárt kész a spriccecske.

Közben rózsaszirmokat szórt a főzetbe, majd egy üvegből valamit belepermetezett. Az pedig nem volt más, mint az összelopkodott rózsák illata. Jancsi, hogy el ne szédüljön, az orrát, azzal a kendőcskével takarta el, amelyet Rózsaszíromtól kapott. Belopakodott, majd hátulról átfogta Rezserózst.

– No, megvagy, te vén tolvaj! Azonnal ereszd ki az elcsent illatokat!

Jancsi kikapta az üvegcsét a kezéből, és földhöz vágta. Az apró darabokra hullott.

A banya csak visított-sípított. Beszaladt egy kamrába, Jancsi meg utána. Ott volt az összes elrabolt rózsaillat egy hatalmas üveghordóban. Rezserózsa átölelte. Jancsi azonban félrelökte, és egy jókora fakanállal, amelyet ott talált, rásújtott a hordóra. Az üveghordó ripityára tört. Olyan bódító szag terjengett a házban, hogy a boszorka elalélt tőle, szerencsére azonban Jancsit védte a kendőcske. Gyorsan kirohant a házból és futott-futott, hogy minél messzebbre kerüljön a viskótól.

A rózsák illata kigyózáva szállt, szállt vissza a kertekbe, ligetekbe. Megérezte Rózsaszírom is, aki épp az édesanyja sírjánál állt. Boldogan szaladt haza az apjához.

– Sikerült neki! – kiáltotta, és apa és lánya mosolyogva átölelték egymást.

Hamarosan megérkezett Jancsi is. A fiatalok egymás nyakába borultak, megtartották a lakodalmat. A menyasszonyi ruha rózsagyönggyel volt kivarva. A tortát, az asztalt rózsaszirmok díszítették. Mindenki finom rózsalikőrt kortyolgatott, majd az ifjú pár eljárt a rózsakeringőt. Nekem a sziruppal leöntött rózsaszírom ízltem a legjobban, hisz én is ott vendégeskedtem.

A násznépnek pedig olyan rózsás kedve ke-rekedett, hogy három napig haza se mentek.

Hogy mi lett Rezserózsaával? Mikor magához tért, kitámolygott a kunyhójából. Bár nem lett rózsavize, de a ruhája átítatódott a kiborult rózsás katyvasszal, így nagyon elégedett volt. Köztudott, hogy a boszorkányok nem szeretnek fürdeni, így ez a szag talán örökre rajtamarad.

G. Joó Katalin

Tálas Kincső, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Debrecen

Vörös a föld, melyen járunk, vörös szél fúj, vörös a köd, vörösek a felhők, vörös a nap, mely a vörös ködön átsüt, ha süt. Borongósak, vörösek a napjaink itt a Peremen, mióta a telepések foglaltak... úgy foglaltunk, hogy ki mennyit tudott, ki hol tudott, bár a vörös föld minőségi különbsége között nincs oly nagy ingadozás. Amikor a férjem meghalt negyvenéves voltam, nyugodjék békében. Pista volt a világháborúban, ő csak bujdosott a szomszéd Janival meg a Micóval, gyakran emlegette, büszke volt rá, kijátszották a nácikat és a partizánokat is, nem lőttek, nem akartak, meg nem is akart katona lenni, hát elbújt, veszélyes volt, katonaruhában volt, behívták, menni kellett, nem akart lőni, nem lőtt, ott volt, volt, aki a németek oldalán volt, volt, aki partizánként, nem tudta senki, kit miért éppen oda soroztak be, ahová... de menni kellett, aztán volt, akit a sajátjai végeztek ki, és volt, akit az ellenség, Pista partizán lett, de nem lőtt, mondta, biza nem, nem volt mindenkinek ekkora szerencséje. Sok itt a volt. Mint annak az asszonynak a fia, rokonunk, a családhoz tartozik, igen, rokon. Azt mondta, ő elmegy katonának, a legkisebb volt a három fiú közül, ifjabb... ő ment szerencsét próbálni, hol volt, hol nem volt, elment katonának, a szerencse-próba abból állt, hogy túl kellett élni. Felemelkedett a sánc mögül, mondta Matyi bácsi, hogy még várjon... Ott eltemették, az anyja nem hitte, az apja ment a holttestért, a helyiek mutatták, hogy ott temettek el katonákat, kiásták, megismerte a, megismerte az apja, lezárt koporsóban hozták, nem nyithatták ki, ez nem volt elég Borának, a fia él, várta haza, haláláig, hamarosan bekövetkező haláláig, nem is a fiát várta már, hanem a halált. A földért harcoltunk, harcolunk. Azért a földért, ami sosem a miénk, nem az egyéné. A hatalomé. Adózunk a használatáért. Vettem házat, és fizettem az államnak, mert vettem, fizettem a vevőnek, fizettem az államnak, sokat, és mindig fizetek valamit az államnak, és mit ad nekem az állam, a bizonytalanságot, adja. Viszont alakít. Közérzetet formál, és örökletessé teszi: a sehovásemtartozás élményét. Megjelentek a ráncok. Elmélyültek a ráncok. Petyhüdt lett a bőr. Lóg a bőr. A csontok megkövesedtek, nehezek. A haj kóc lett. Megkopott a fog, a szem. Aztán a tükrökben már nem látom magamat, egy ráncos, sovány öregasszony az, aki olykor megjelenik nekem. Fáradt, és vár, talán a halált. Kezdetben félelemmel, majd izgatottan, aztán érdeklődve, aztán

Móra Regina:

PEREMLAKÓK

Családtörténet a Marson

(Részlet)

kutatva, aztán unottan, aztán a napok egyformák. Most számadok, a számadást adom szöszkezetből alkottam. Mikor a férjem, Pista, nyugodjék békében, ha ez lehet, mert önkezeléssel végzett magával. Nem bírta a fájdalmat?, á nem, Pista erős ember volt, hanem a kiszolgáltatottság, a másokra való támaszkodás esett nehezére. Én, az – gyenge – asszony rendeztem őt, azt mondták, a lábát is levágják. Ivott, evett, ivott, aztán cukros lett. A vörös bolygón is haltak meg már cukorbetegségben. A földművelés nem jövedelmező, sok munkával járó, nehéz életforma, az állattartás is a gazdagnak való, csak a sokból lehet megélni, a vanból alkotni. Spórolni! Azt, a vanból én is tudok spórolni. Duma. Emlékszem, háború, ismét, nem is olyan régen – mintha tegnap lett volna, tegnap is volt –, devalváció, éhség, hideg, a feketepiac gazdagodik, Teca mondta, akinek a fia rezervista volt, a házakat hogyan fosztogatták, aztán lett van, amiből van lesz. Mondta Teca, édesem, tudni kell spórolni, mi, látod, tudunk. Meg Piri, akinek külföldi nyugdíja van, mondja,

édesem, spórolás, spórolás, az unokám nem költi el a napi 20 márka zsebpénzét, és így spórol a drága. Ó, mondtam, ó, mondtam, micsoda igazságok. Azt mondták a vörös vezetők, hogy alkossunk, gondolván erre a teremtésre, az újat-teremtésre. Méheket akart tartani Pista, aztán nem lett jó, mert itt a vörös por zavarta a tájékozódásban őket, aztán meg az esőt sem bírják, itt pedig a por, mintha szitálna. Vörös is a hajunk, bőrünk, szemünk. Azt mondta Pista, hogy akkor majd bányászunk, eladtuk a Betyárt meg a Rózsit, és az állatok árán vetünk szerszámot. Akkor fedezték fel A krómozunk, most aranyozzunk! szlogen alatt piacra dobott kislőröt, a gyári nevén Golderenyes-t, mely arra hivatott, hogy kiaknázzuk a vörös föld titkait. Pénzt kerestünk ott, ahol csak vörös föld volt. Nem tudtam a gyerekeimet kiszolgáltatni, elengedtem őket. A fiam P.

P. vagyok. P. P. a teljes nevem. Mit rejt ez a monogram? Nem érdekes, nem fontos. Nem szeretem a neveket, a szöveget, a dumát. Előítéleteim vannak egy Zsoltit illető-

leg vagy egy Bélát illetőleg, meg általában a férfiakat illetőleg, nem bírom őket. Ősi ösztön? Én, az állat, a férfiállat, nem tűrök meg más hímnemű egyént a közelemben. Nevetséges, de a távolamban sem. Szöveget nem kell nekem, nekem! Másként nem kerül papírra. Bár fel is mondhatnám diktafonra. Menő lenne. Ülnek a kocsimban, és vezetés közben mondanám fel a szöveget, az életem történetét. Ehhez a helyzethez kóbold (nem cowboy, hiszen nem vagyok én amcsi, sem marhapásztor, bárha arra gondolok, hogy mennyi marha vesz körül, és én köztük ödögök, akár egy pásztor) csizmát és bőrkabátot húznék. (A bőrkabát a részem. Nem veszem le, csak ritkán: fürdéskor meg nyáron a hőségben. Egyébként tényleg a részem. Olyan szaga van, mint nekem, vagy nekem van olyan szagom, mint neki. Tessék. Személyként beszélek róla. Ő ő, helytelen: ő Ő. Fekete és puha, a hordás teszi azzá. Bőr szaga van, marhabőr. Szóval: marhabőr szagom van. Mikor levetem, hiányzik. Benne hordom a telefonomat, ez komoly gép. Kellett akkor is, most is, bár már réginek, elavultnak számítódik. Nem tudok megválni tőle, tőle sem. A fenébe is, ragaszkodom a dolgaimhoz, bizonyos dolgaimhoz. Ez olykor a veszttem. A gyengeségbe bukunk bele – most egy aforizmát közöltem, idővel a nevemhez kapcsolódik, és együtt emlegetnek vele, hogy P. P. szerint A gyengeségünk a bukásunk oka. »A lezárt lakásba mentem a holmiért, izzadtam. Ez nem a jóleső nyári izzadás volt, hanem a hideg izzadás, amely nyirkossá teszi a bőrt. De meg kellett tennem, meg kellett néznem, hogy az, ami történik velem valós vagy csak álom. Kizártam a rácsot, az ajtót. Tudtam, hogy a

valóságban vagyok, mert én az ajtó mindkét zárát, alsót és felsőt, bezártam, most csak az egyik volt zárva. Nincs visszaút, benyitottam. Tisztaság, nyugalom, ahogy hagytam. Egyszerű berendezés, szürkeség, komolyság, mint egy férfilakás. Néhány pipereholmi szétdobálva, mintha valaki, talán én?, sietett volna. Ez-az széthányva, mintha kerestek volna valamit. Kis címkék itt-ott, valaki jegyzetelhetett, nyilacskákkal, mint a krimikben, borzongató. Melegem volt. Összepakoltam. Mindezt csendben és gyorsan. Valószínűleg kapkodhattam, mert nagyon kevés fért egy nejlonzacskóba, ha kipakolok, és újra kezdem, rendesen, nem volt erőm. Csurom víz voltam. Mentem. Kint az arcukba röhögtem, nekem kellett ezt megtennem, a leggyengébbnek, egy nőnek?» Diktafont nem veszek, spórolok valamire (azon gondolkodom, hogy eladom a kocsimat, és veszek másikat, ráuntam, egy Audi kellene. Nem kellett volna az előzőtől megválnom. Jó kocsi volt, és még jobbá tettem. Sokat fogyasztott. A 2300 köbcentis benzines kocsi falja az üzemanyagot, a regisztrálásról nem szólva. Egész évben arra gyűjthetnék, legális munkával, hogy regisztrálhassam. Kényelmes volt, nagy, igen nagy volt, otromba nagy. Imádom az óriási, hajónagyságú autókat. Azok uralnak, uralják az utat, a környezetet. Erejükkel tarolnak, leigázzák a külvilágot. Erőt sugároznak, tiszteletet követelnek.) Nem szeretek írni, nem bírom a dumát. Kevés kommunikáció, sok cselekedet, ez az életem (talán, ha akkor többet mondtam volna. Ha valakivel megosztom a gondolataimat. »Velem kellett volna beszélned, nem valakivel, velem!, én tudtam volna segíteni, de kizártál, mert, mert féltettél, tudom, de ha én többet tudok, vigyáztam volna rád. Aztán sem hagytam annyiban, mentem,

félttem, de mentem, akkor még nem volt veszténivalóm. »Akkor is bukta lett volna. Nem tudom a pillanatot törölni. Röhög-nöm kell. Nem is akarom. Minek törölni! Keményre tesz, elszántta. Győztem, legyőzők mindenkit, magát az életet is. P. P. vs Isten döntetlen. Kerestek, a kocsimnál vártak. Nem törtök meg, az anyátokat. Csenevész emberek. Nem tartozom hozzátok.) Neked mondom el, könnyebb emlékfoslányokat megeleveníteni, a fő vonalakat vázolni, írd meg, ha érdekel, meséld el másoknak! (Faggattak, köpnöm kellett volna. Nekem! Óvodás koromban sem árulkodtam. Az öcsém bekakált. Gyurmáztunk, éppen golyát formált, emlékszem, azt jól tudta. Éreztem a szagot, és nem árultam el senkinek, V. néni-nek szóltam, hogy baj van, ő értette, csendben kivezette az öcsit, és megmosdatta.) Szeretem a Discoveryt nézni, technika, mechanika, fizika, kémia, matematika érdekel. A természettudomány vonz, (de tudok főzni is. Remek a paprikásom, a halászelevem, pörköltöm, lángosom, pizzám. Dolgoztam egy pizzásnál is, 19 éves lehettem, ott is tanultam ezt-azt. Ott bent is közel kerültem a kajához. Megengedték, hogy én készítek el. Otthon voltam. Tartottak tőlem. Sokan gondolják, hogy bolond vagyok és mindenre képes, (úgy orrba vágtam, pedig magasabb volt tőlem, ő hetedikes én ötödikes elemista. Pofázott. Elrepedt a kezem, de neki az a nagy feje vérzett, a szája, az orra. Nem is fájt a kezem. Mondom, nem bírom a dumát. Eltapostam. Többet nem akart semmit, bár is tőlem nem.) Az asszony inkább a magyarokat nézi (infraérzékelővel kapják el a határsértőket, az EU-ban így dukál. Régebben nem volt. Akkor osontak, lapultak. A szántás kemény volt, fagyott, majd enyhült, porhanyóssá téve a földet, kibújhattak az ősszel elültetett magok.

Kedves Olvasó Tanulók!

Móra Regina (1977) vajdasági magyar író nem először szerepel a Gyöngyhalászban. Közöltük verseit, amelyek *Színek* című kötetében láttak napvilágot (Sziveri János Művészeti Színpad, 2010), meséjét, amelyet a Jó Pajtás mesepályázatán szerepelt, s amely a *Hihetetlen mesék könyve* című meseantológiában (Magyar Szó Kft., Forum Könyvkiadó) jelent meg. De tanárként, amikor általános iskolában dolgozott, ugyancsak részt vett a rovatban zajló irodalmi diskurzusban diákjaival, s szülőként, amikor egy időszakkban diákok ajánlották kedves versüket. 2014-ben Móra Regina lett a Gion Nándor Regény-pályázat győztese *Peremlakók* című (2015) kisregényével. A Forum Könyvkiadó és a Gion Nándor Emlékház kiadásában látott napvilágot. Jó könyv. Óriási vallomás a térség emberének 20. század végi megpróbáltatásairól, létdilemmáiról.

Olvassatok Ti is bele!

Bence Erika

Ünneplésre hangolódva

Az alábbiakban két magyar együttesről szólunk, amelyek zenei pályájuk fontos momentumait ünneplik

A jubileumra készülve

A Hooligans zenekar 2016-ban húszéves lesz – az ünneplés azonban már elkezdődött. A legelső, Nem hall, nem lát, nem beszél című albumukból készítették különleges újrakiadást, és a régi dalokat egy nagyszabású koncerten is felelevenítették. Kiss Endi dobos egy interjúban mesélt a kezdetekről, mint mondta, Ördög Csipa énekessel és Tóth Tibi gitárossal a barátságuk még az óvodában, megközelítőleg negyven évvel ezelőtt kezdődött, és azóta is töretlen.

– Szerencséről jöttünk 1992-ben Budapestre, és a Dance nevű együttesben zenéltünk. Ezt követően négy év múlva megalakult a Hooligans – ennek jövőre immár húsz éve. Az elő jubileum jegyében készítettük el az első albumunk különleges újrakiadását is – a dupla CD-n a régieken kívül négy friss dal is szerepel. Nagyon jó volt újra a régi számokat gyakorolni, játszani, és érezni a közönség lelkesedését. A személyes kedvencem a legelső albumunkról a Kings – Királyok című dal, amelyben a legnagyobbakra: Elvisre, John Lennonra, Fred Astaire-re és Jimi Hendrixre emlékezünk – mondta a dobos, aki hozzátette, hogy a sikerekért az elmúlt csaknem húsz évben mindig meg kellett küzdeniük, mialatt sokat fejlődtek, de a fejük lágya azóta sem nőtt be teljesen. A jubileum alkalmából még sok meglepetéssel készül az együttes, többek között karácsonykor szimfonikus nagykoncertet is adnak.

United

Nagy fellépés előtt

December elsején a Müpában egy különleges ünnepi koncertet ad Magyarország legnépszerűbb pop-funk együttese. A United-slágereket ez alkalomból megközelítőleg 30 zenész – énekes, fúvós és vonós – adja elő a zenekar tagjaival együtt. Az ünneplés oka, hogy az idén 15 éves az együttes nagy slágere, a Hófehér Jaguár. A United persze nem csak ezt az egy slágert jegyzi, koncertjeiken a közönség

együtt üvölti teli torokból a Keserű méz, a Hárman párban, a Hajnalban még a Nap is más, a Nincs ősz, nincs tél és a Végső vallomás című dalokat is. Pély Barna és zenekara egy egyszerű, meg nem ismételhető koncerttel szeretné emlékeztetessé tenni az évfordulót. Az énekes jellegzetes hangja mellett a United-slágerek fő jellegét tipikusan három hangszercsoport adja: a háttérvokálók, a vonósok és a fúvósok. A december 1-jei koncerten nyolc-nyolc vendégzenész adja a legjobb tudását a dalokhoz, így a zenekar tagjaival együtt 28 zenész áll majd a színpadon. Az est repertoárjához kifejezetten erre a koncertre, erre a felállásra készülnek el a hangszerelések. A koncerten természetesen felcsendül az összes nagy United-sláger, és számos egyéb saját szerzemény, a zenekartól már jól megszokott dinamikus, magas energiaszintű előadasmódban.

A United (Pély Barnabás, Romhányi Áron, Mits Gergő, Potesz Balázs) a szó legszorosabb értelmében véve professzionális zenekar, tagjai kizárólag zenével foglalkoznak: a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen diplomáztak, főiskolai tanárként oktatnak a Kodolányi János Főiskola Művészeti tanszékén, továbbá zeneszerzőként, zenei rendezőként, illetve zenei producereként is rendszeresen segítenek más hazai előadóknak. A zenekar felkészültsége és népszerű dalai minden bizonnyal garanciát jelentenek egy magas szakmai színvonalú, monumentális, ám egyben önfeledten szórakoztató zenei élményhez.

Hooligans

Jönnek a vidám pillanatok

A The Ridiculous 6 című western vígjáték az év egyik legmókásabb alkotásának ígérkezik.

December 11-én mutatják be az Egyesült Államokban a Frank Coraci rendezte alkotást, amelyben valóságos sztárkavalkádót vonultatnak fel a készítőik. A film egy White Knife nevű cowboyról szól, aki egy kalandos, izgalmas utazásra indul öt társával a vadnyugaton. A főszereplőt a vígjátékok királyaként is emlegetett Adam Sandler alakítja, de feltűnik még mellette Steve Buscemi, Rob Schneider, David Spade, Taylor Lautner, Luke Wilson, Jorge Garcia, Terry Crews, Danny Trejo, Vanilla Ice, Blake Shelton, Jon Lovitz és Dan Aykroyd is.

Repülő tárgy a koncerten

Ariana Grande arra lett figyelmes az egyik koncertjén, hogy valami repül felé. A koncertre a Halloween előtti napon került sor, de az énekesnő anélkül is megijedt volna az elsőre azonosítatlan repülő tárgy láttán. Az egész úgy történt, hogy a fellépés után egy kérdezz-felelek beszélgetésre került sor, Ariana éppen egy kérdésre válaszolt, amikor a titokzatos tárgy a padlóhoz csapódott. Ariana Grande egy pillanatra összereszt, majd amikor felocsúdott a rémületből, kiderült, hogy valaki egy mobiltelefont dobott a színpadra. Az énekesnő csaknem szó nélkül maradt, végül mégis óvatosságra intette a közönséget, és visszajuttatta a telefont a gazdájának.

Bella és a buldogok

Az élet mindig hoz váratlan fordulatokat, különösen akkor, amikor a középiskolai pomponlányok vezére úgy dönt, szurkolás helyett inkább a focista fiúk csapatát erősíti. A Nickelodeon legújabb sorozatának, a Bella és a buldogoknak a főszereplője nem kis gondot vesz a nyakába ezzel, de kitartásával és humorával a legnehezebb akadályokat is legyőzi. A bonyodalom ott kezdődik, hogy a pomponlányok népszerű vezérének, Bella Dawsonnak egyik napról a másikra a feje tetejére áll az élete, amikor úgy dönt, valóra váltja néhai édesapjához kötődő álmát, és a középiskolai futballcsapat tagja lesz. A feladat nem egyszerű, a 13 éves Bella (Brec Bassinger) egyik legnagyobb ellenfele a szintén 13 éves Troy, a fiúk vezetőjeként fenyegetve érzi a pozícióját Bella miatt.

Hóembernek öltözött

Taylor Swift világtornéjának egyik állomásán a Jégvarázs betétdala is elhangzott. Taylor koncertjének vendége Idina Menzel volt, közös előadásuk során pedig Idina Elsának, Taylor pedig Olafnak öltözött – vidám perceket okozva ezzel a rajongóknak. A két énekesnő tehát együtt adta elő a Jégvarázs című animációs film leghíresebb betétdalát a Let It Gót, a közönség pedig valósággal tombolt. A közösségi oldalakon ezek után élménycserébe fogott a két énekesnő. Taylor Swift azt írta, hogy a lélegzete is elállt, amikor a hatalmas tömeg egyként énekelte a dalt, míg Idina szerint fantasztikus „testen kívüli” élményben volt részüik, utalva ezzel a jelmezekre.

Az andoridosok is fel tudják venni, hogyan játszanak

Alig néhány héttel azután, hogy a YouTube Gaming lehetővé tette a játékok rögzítését, a Google Play Games is előrukkolt ezzel a lehetőséggel. Ezentúl az Androidon játszó felvehetik azt, ahogyan játszanak, és ezt meg is oszthatják másokkal.

A Play Games alkalmazással a felhasználó kiválaszthatja a felvétel minőségét. Még kommentálni is lehet a történeteket a mobil mikrofonján keresztül. A kész videót a YouTube-ra lehet feltölteni. Az új szolgáltatással a PlayGames használhatóbb lesz – állítják a szakem-

berek. Nem tud élőben streamelni játékokat, mint például a Twitch, de a felvett játékok területét már eddig is uráló YouTube kap még egy erősítést. A Google adatai szerint havonta 144 milliárd percnyi feltöltött játékot néznek meg felhasználók YouTube-on. Ez is azt mutatja, hogy mennyire népszerű ez a fajta tartalom. A szolgáltatás egyelőre az Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában lesz elérhető, de a későbbiekben fokozatosan a többi országba is bevezetik majd. (index.hu)

Kisebb monitor méretű a Samsung új táblagépe

Látod azt a pici mobilt a táblagép mellett? Az egy Galaxy Note 5, a Samsung legnagyobb mobilja, amely valójában félig táblagép. Egy 18,4 hüvelykes táblagép mellett azonban úgy néz ki, mintha egy aprócska mobil lenne.

A Samsung még a szeptemberi IFA kiállításon mutatta be az óriástáblagép prototípusát, de csak most tette közzé, hogy mi is ez pontosan. Sokan nem vették komolyan a céget, de a Samsung úgy döntött, hogy megépíti az igazi szórakoztató és média-központot egy táblagépben.

Az inkább monitorra hasonlító monstros masszív lábakon áll. Nem is arra tervezték, hogy a felhasználó kézben tartsa. Inkább arra való, hogy bizonyos távolságból nézzünk rajta dolgokat. Bevihetjük a hálósobába, hogy ott folytassuk a nappali tévéjén megkezdett filmet, vagy a konyhapultra tehetjük, hogy a sztárséffekkel együtt főzzük meg a vacsorát.

A belsejébe is erős alkatrészeket tervezett a Samsung, nyolcmagos 1,6 GHz-es processzort, 2 GB RAM-ot tett bele, viszonylag erős hangszórókkal, microSD-slottal.

Az áráról még semmit nem tudni, csak találgathatunk, vajon kik fogják megvenni a kisebb monitornak is beillő táblagépet. (index.hu)

Mi lesz az ajándékláger karácsonyra?

Ha azt gondold, hogy az új iPhone lesz a sláger az idén karácsonykor, akkor tévedsz – jelentik a magyarországi tech-honlapok. Ennél sokkal olcsóbban is lehet örömet szerezni, ennek azonban nem mindenki fog örülni. A jóslatok szerint nem más, mint a drón lesz az idei karácsony egyik leginkább áhított ajándéka. Drónt már 20 dollárért is lehet szerezni, a határ pe-

dig a csillagos ég, legalábbis árban. Ez talán érthető, mégis sokan attól félnek, hogy a világ fejlettebb felében annyira elszaporodnak a drónok, hogy ellenőrizetlenné válik a légtér. Az amatőröknek ugyanis nem kötelező regisztrálniuk a repülési terveiket, így aztán nemcsak túl sokan lesznek a levegőben, hanem oda is „bekukkantanak”, ahova nem lenne szabad.

Ismerjük meg Carrie Underwoodot!

Carrie Underwood az American Idol negyedik szériájának köszönhetően vált ismertté, 2005-ben meg is nyerte. Ezt követően nem volt megállás: számtalan sláger, öt stúdióalbum áll mögötte, többszörös Grammy-díjas, és néhány kisebb sorozatszerepben is kipróbálta magát. Az amerikai countryzene világában érzi otthon magát. Az énekesnő férjénél van, a párja Mike Fischer, akitől ebben az évben fia született, egy interjú során pedig érdekes információkat osztott meg saját személyével kapcsolatban. Az alábbiakban: ismerjük meg Carrie Underwoodot, avagy Carrie Underwood önmagáról vall.

1. Szeretem a borzokat, és az illatukat is.
2. Borzasztóan tájékozódok, folyton eltévedek.
3. Hetedik osztályos koromban tagja voltam egy Jonathan Taylor Thomas rajongói clubnak.
4. Rossz vagyok matekból.
5. Még sosem büntettek meg gyorsajtásért vagy tiltott helyen parkolásért, valójában úgy vezetek, mint egy nagymama.
6. Nem dohányzom.
7. Majdnem minden zöldségfélélt szeretek... csak a padlizsánt nem.
8. Gyerekkoromban volt egy kacsam, Drake-nek hívták. Kutyakáját evett, és folyton csipkedett.
9. Nagyon jól fütyülök.
10. Egy szilveszter éjjel, a visszaszámláláskor csókoltuk meg egymást először a párommal.
11. Bajban vagyok a B, a Z és a 3-as szám leírásával. A kezem egyszerűen nem áll rájuk.

12. Nem látok túl jól, de nem vagyok hajlandó kontaktlencsét vagy szemüveget viselni. Idegenkedek attól, hogy felkeressek egy optikust. Nem tudom megmondani, miért.
13. Egyszer rácsaptam egy autó csomagtartóját a kisujjamra – ráadásul pont karácsonykor.
14. Készülök a világvégére. Nevesetek ki, de majd meglátjuk, ki éli túl a zombiapokalipszist.
15. Amikor kicsi voltam, találtam egy vörösbegytojást, és elhatároztam, hogy kikelesztem. Nem sikerült, de legalább megpróbáltam.
16. Nagyon szeretem az állatokat – kivéve a teknőskéket. Persze, ha meglátok

- egyet az úton bóklászni, megmentem attól, hogy elüssék.
17. Teljesen odavagyok Patrick Stewartért.
18. A szüleim majdnem Stacy névre keresztelték.
19. A Wham! Make It Big című albumának minden egyes számát tudom szóról szóra.
20. Utálok a Valentin-napot.
21. Nagyon örülnék, ha lenne egy mustár termékcsalád. Bírom a fűszeres ízeket szinte mindenben.
22. Második legjobbként érettségiztem a középiskolában.
23. Ha lehetne egy szupererőm, a teleportálást választanám.

Fecskefészekből leves?

Noha azt hisszük, hogy a pizzával, spagettivel és a többi finomsággal az olasz konyháé az elsőbbség, állítólag a világon mégis a legelterjedtebb, legismertebb a kínai konyha. A változatos tájaknak és éghajlati zónáknak köszönhetően különleges zöldségek és gyümölcsök teremnek ebben a térségben, ennek köszönhetően a kínai konyha ízvilága is sajátos.

A fecskefészek, amelyből leves készül

A térség konyhája változatos, és nagyon egészséges, ugyanakkor egyszerű, az ételek zöme gyorsan, akár néhány perc alatt elkészíthető (ha nem számoljuk az előkészületekkel, a hozzávalók apróra darabolásával eltöltött időt). A zöldségfélék aránya jóval magasabb, zsiradékot egyáltalán, sőt pedig nagyon keveset használnak. A speciális elkészítés során az alapanyagok megőrzik aromájukat és vitamintartalmukat.

Kínai gyorsétterem

A sokat emlegetett **fecskefészekleves** valószínűleg az Ázsia sziklás tengerpartjain élő szalanga fecske nyálával tapasztja össze fészket. Ezt forró húsvészesbe főzik, zöldségekkel ízesítve. A **kolduscsirke** nevű étel még furcsább, de főleg kegyetlen: a csirkét nyakig agyagba burkolják, és eleven teszik a kemencébe. Ha megszomjazik, az elébe rakott fűszeres italból iszik, amely átjárja a húsát. Ezek az „ínyencségek” ma már ritkák még az előkelő helyeken is, viszont még ma is készítenek **száznapos tojást**. Ez úgy történik, hogy a friss kacsatojást agyag és a rizsszalma hamvának keverékével bevonják, és száz napra hűvös pincébe teszik. A tojásfelhérje ezáltal áttetsző barnára, sárgája pedig zöldesfeketére változik, és megdermed.

A kínai étkezési szokások természetesen mások a kínai nép többségének, mint a kínai konyhát kedvelő inyenceknek. A hétköznapi

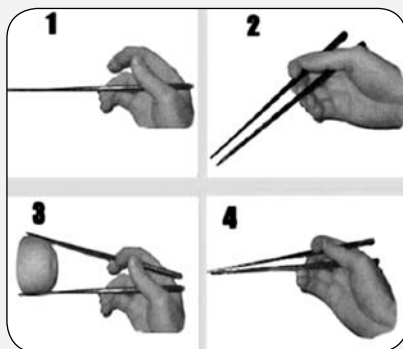
étkezések egyszerűek, a rizst általában megtöltészt helyettesíti, melyhez zöldséget, halat vagy húst fogyasztanak. Étkezés utáni csemege az amerikai mogoró, vagy pörkölt, sózott görögdiñnyemag. Az ételekhez teát fogyasztanak, melynek sok fajtája van, és elkészítéséhez különböző gyógynövények leveleit is felhasználják, vagy rizspálinkát isznak.

Az asztalok megterítésére is nagy gondot fordítanak, az ünnepi asztalon evőcsészék, evőpálcikák, porcelánkanalak és mártásos csészék sorakoznak. A kanalakat főleg tálalásra használják, a levesekből is pálcikával eszik ki a darabos részeket, a levét pedig megisszák. Az ételeket feldarabolva tálalják, és egyszerre teszik az asztalra, így az ételeket mindenki a saját ízlésének megfelelően fogyasztja. Az étkezés végén eszik a levest, melyet a főételek mártásmaradékainak hozzáadásával fogyasztanak.

A pálcika

Aki már látott kínai embereket pálcikával enni, joggal gondolhatja azt, hogy az ilyen evőeszközök használata pofonegyszerű. És valóban: több mint egymilliárd ember eszik pálcikákkal mindennap, világszerte. Ám aki próbálta, az tanúsíthatja, hogy bizony nem olyan egyszerű a pálcikákat kezelni.

A pálcikák használata: Az egyik, mozgátlatlan pálcikát jobb (vagy bal) kezünk hüvelykujja tövébe helyezzük, hozzászorítjuk mutatóujjunk tövéhez, lejjebb pedig megtámasztjuk a középső ujjunkkal. Így a pálcika stabilan fog mozogni kezünk forgatásával. A másik pálcikát végigfektetjük hajlított mutatóujjunk hossz tengelyében, és hüvelykujjunkkal hozzácsippentjük.

Akkor fogjuk helyesen a pálcikákat, ha mutatóujjunk mozgásával össze tudjuk csatintani, és újra eltávolítani egymástól a két pálcikát anélkül, hogy azok elcsúsznának egymáson, vagy kiesnének a kezünk közül. Ha ez már jól megy, nem árt egy kicsit „élesben” is gyakorolni.

Ne vessünk!

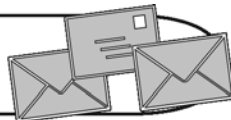
Mit mond a kínai, ha egyszer megkóstolja a francia ételeket?
Pá, rizs!

Hogy hívják a kínai élelmiszerügyi minisztert?
Kajanuku Csajkacseng.

Hogy hívják a kínai vegetáriánust?
Snid Ling.

Hogy hívják a kínai szakácsot?
Vai Ling.

Hogy hívják a kínai henteset?
Csakmócsing Csüng.

NAGYKIKINDA

Töknapi sikerek

A nagyikikindai Töknapok 30 éves fennállása alkalmából meghirdetett irodalmi pályázaton szép sikert értek el a helybeli Fejős Klára iskola harmadikosai. Az első helyet **Szekrény Krisztián** szerezte meg, **Varga Viktor** lett a második, a harmadik helyezett pedig **Masa Beáta** lett. A szép eredmény **Tóth Hajnalka** tanítónőt is dicséri. Az ünnepélyes diplomaosztást a városi könyvtárban tartották meg.

Az iskola alsós tagozatának diákjai októberben ellátogattak az öregek otthonába. Szavalatokkal és énekkel mosolyt csaltak az idős emberek arcára, és egy felejthetetlen, szép napot ajándékoztak nekik.

A tolerancia napján

A tolerancia nemzetközi napját november 16-án ünnepeljük. Óbecsén a Than Emlékházban ebből az alkalomból tartott ünnepi hangversenyt az óbecsei Schola Cantorum énekkar **Stefaniga Otília** vezetésével. A tolerancia jegyében nyolc különböző nyelven csendültek fel az énekek: magyarul, szerbül, olaszul, németül, franciául, finnül és spanyolul. A felnőttel mellett ott énekelt az utánpótlás is, az általános iskolások.

Koncz Erzsébet

Szavazzunk!

Egyfajta játékra szólítunk benneteket, amelyhez nem kell más, csak jókedv és internet. Szeptemberben a Fruška gora/Tarcal kapott legtöbb szavazatot tőletek, így a legvonzóbb helyé „nyilvánítottuk” Vajdaság három élőhelye közül.

Októberben az újvidéki Vojvodina bizonyult e-mailben leadott szavazataitok alapján a legnépszerűbb szerbiai focicsapatnak. Internetes játékunk folytatódik, novemberben arra keressük a választ, hogy melyik az a sport, amelyet legszívesebben űztök:

1. atlétika

2. röplabda

3. úszás

4. foci

Szavazataitokat egész hónapban várjuk a
jopajtas.szerk@magyarszo.com
 e-mail címre.

Igazán szeret?

1. Milyen gyakran találkozol a pároddal?

- a) Naponta.
- b) Kétnaponta.
- c) Hetente egyszer.

2. Mit ajándékozna a születésnapodra?

- a) Virágot vagy bonbont.
- b) Valami kis plüssállatkát, amelynek a kezében egy boldog születésnapot felírtú szív van.
- c) Nem is tudja, mikor van a születésnapom.

3. Hova szokott randevúra hívni?

- a) Pizzériába.
- b) Moziba.
- c) Mindig én hívom őt.

4. Mit tesz, ha rossz kedved van?

- a) Elhalasztja az aznapi programját, hogy vigasztaljon.
- b) Este felhív, hogy megvigasztaljon.
- c) Nem is tudja, mert a barátaival van.

5. Hogyan viselkedik veled társaságban?

- a) Átölel, vagy fogja a kezem, és rólam beszél.
- b) Mellettem áll, és néha feléd fordul.
- c) Mintha nem is ismerne.

Értékelés

Legtöbb az a) válasz: Szuperbarát

Nos, a fiú igazi szuperbarát, nyilvánvalóan fontos vagy neki, és neked is fontos ő. Ha egy időtlen dolog miatt összevesztetek, inkább békülj ki vele, nem érdemes elveszíteni, ritka az ilyen barát! Szóval vigyázz a fiúdra!

Legtöbb a b) válasz: Hát...

Érdemes megfontolni ezt a dolgot. Valóban szereted, és ő is szeret téged? Ismerd meg jobban, aztán eldől, hogy neked való-e.

Legtöbb a c) válasz: Felejtse el!

Ez a fiú nem szeret téged, csak játszik veled. Nem érdemes vele lenned, ha igazi kapcsolatot akarsz. Hidd el, jobb lesz nélküle!

Horoszkóp

Kos

Végül minden úgy alakul, ahogyan szeretted volna, ezért ne hagyd, hogy a kezdeti nehézségek a kedvedet vegyék! Tartsd a szemedet a célon, és ne is foglalkozz a negatív hangokkal!

Bika

Tudnod kell, hogy mit miért teszel, különben olyan utakra terelheted saját magadat, amelyek sokkal több fájdalmat okoznak, mint amennyit most elbírsz. Ne legyél önmagad ellensége!

Ikrek

Nem biztos, hogy most valóban arra van szükséged, amit meg szeretnél kapni. Legyél türelmes, és gondoldj a hosszabb távú igényeidre, mintsem arra, ami ebben a pillanatban éppen jólesne!

Rák

Ha a megfelelő útra lépsz, az egyik lépés hozza magával a másikat, és nem lesz okod a kételkedésre. Tudni fogod, hogy mikor mit kell tenned, és szinte maguktól alakulnak majd az események.

Oroszlán

A lehetőséget megkaptad, most már csak meg kell tanulnod élni vele. Ne bizonytalanodj el, hiszen ez az, amire már olyan régóta vágysz, és már csak egy kicsit kell megerőltetned magad érte!

Szűz

Ha a múltban keresed a válaszokat a jövő kérdéseire, akkor lehet, hogy olyan ígéreteket kapsz, amelyek nem felelnek meg az elképzeléseidnek. Fogadd el, hogy van, amit jobb lezárni, és nem kinyitni többé!

Mérleg

Itt az ideje feleleveníteni néhány korábbi kapcsolatot, mert van valaki az ismerőseid között, aki éppen azt tudja adni neked, amire most szükség van. Ne is érd be ennél kevesebb!

Skorpió

Kicsit ellazsáltad a dolgokat, ennek pedig az eredménye, hogy most kénytelen vagy az utolsó pillanatban kapkodni. Még nem késél le véglegesen semmőről, de végül eléggé kimerülhetsz így.

Nyilas

Ne süss semmit, és próbáld meg mindig azt élvezni, amit éppen csinálsz! Ha egy későbbi pillanatot kergetsz, soha nem találhatod meg a boldogságodat. Él a jelenben, és akkor a jövőd is boldogabb lesz!

Bak

Lehet, hogy az elmúlt időszakban hoztál néhány rossz döntést, amelyeknek a következményeit most el kell szenvedned, de ez még nem jelenti azt, hogy ezután ne alakíthatnád jobban a dolgokat.

Vízöntő

Úgy érzed, hogy két életszakasz között rekedtél, az egyikből már kiléptél, a másikra viszont nem állsz még készen. Nem vagy egyedül ezzel az érzéssel, de ne agdódj, csak átmeneti dologról van szó.

Halak

Olyan ajánlatot kapsz, amelyet nem tudsz visszautasítani, pedig érzed, talán túl szép ahhoz, hogy igaz legyen. A kételkedésed jogos, de nem kell rögtön lemondanod mindenről, amit kínálnak.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy nyolcadikos, 13 éves lány vagyok. Már öt éve tetszik nekem egy osztálytársam, aki gyűlöli. A fiú tudja, hogy nekem tetszik, mert megírtam neki a Facebookon, erre ő letiltott. Amikor felé nézek, elfordul. Szólok hozzá, azt mondja: „Kussósz”! Egy évvel idősebb nálam. A múltkor az egyik volt tanárnőnk esküvőjére volt hivatalos, ahova páru a legjobb barátnőmet hívta. A lány már nem a barátnőm, hiszen aljas módon elárult. Előtte titkolva mindenkinek eldicsekedte, hogy a fiú őt választotta, nem engem, és megmutatta neki az összes üzenetemet, amelyek róla szólnak. Már nem bízom a lányban. Miután én is képbe kerültem, két teljes napon át zokogtam a fiú miatt. Nagyon szép fiú. Azért kérem a segítséged, mert úgy érzem, ő életem szerelme, és nem tudom elengedni semmi módon. Mi tegyek? Kérlek, segíts!

Egy nyolcadikos lány”

Válasz:

Kedves nyolcadikos lány!

Remélem, nem haragszol meg rám, hogy a te esetében én választottam neked jeligét. Az a szócica, hogy „egy” azt jelentené, hogy a gondoddal nem vagy egyedül, sokan vannak még, veled egyidősek (és idősebbek is!), akik ugyanebben, vagy hasonló helyzetben találták magukat. Nagyon együtt érzek veled, mert annak idején jómagam is hasonló cipőben jártam, mint te. Annak ellenére, hogy az élet sorozatos csapásokat mért rád, ezzel csak azt jelezte, hogy a jövőben körültekintőbben, átgondoltabban kell a szimpátiákkal, szerelmekkel bánnod. Ha öt éven keresztül nem sikerült a társad figyelmét magadra irányítani, és nem mutatta ki neked, hogy kedvel, szívesen van veled egy társaságban, sőt, ellenségesen viselkedett veled(!), biztos, hogy ilyen esetben nem kell tudatni az ilyen személlyel az érzelmeidet, szerelmet vallani neki, még a Facebookon sem. Mivel a valódi életnek, a szerelmnek is, még csak a küszöbén állsz, teljesen biztos, hogy az életed szerelme nem ez a fiú, hanem valaki más, akivel a jövőben fogsz találkozni. Ezért, miután kibúsultad, kísírtad magad, egy szép tiszta lapra írd le az összes érzésedet és gondolataidat, mindazt, amit különben a fiúnak mondanál. Ilyen módon búcsúzz el a fiútól és ettől a szerelemtől. Miután kiírtál magadból mindent, a levelet semmisítsd meg! Égesd el a kályhában, vagy tépkedd szét, és tedd el a darabjait a rózsabokor alá az udvarban! Ugyanezt megteheted a volt barátnőddel kapcsolatban is. Ezek az emberek nem érdemlik meg, hogy tovább eméssz magadat miattuk. Vedd fel a legszebb mosolyodat, és azokkal az osztálytársaiddal barátkozz, akikkel jól érzed magad egy társaságban! Aktivizáld magad, és a szabadidődöt a helyi művelődési egyesület valamelyik szakcsoportjában töltsd el. Kapcsolódj be táncanfolyamra, rekreációs csoportba, zumba-, salsa- stb. csoportok várják a jelentkezésedet. A rendszeres mozgás segítségével jobban fogod magad érezni a bőrödben, vidámabb, kiegyensúlyozottabb leszel, és biztos vagyok benne, hogy új ismerősök és barátok, az életed szerelme, ott várnak rád a jövőben. A volt barátnődnek és a fiúnak is az lesz a legnagyobb büntetés, ha látják, hogy te nem szomorkodsz, nem törödsz velük, vidáman éled tovább az életedet. Megérdemlik, hogy ne gondolj rájuk.

„Kedves Bizalmas sorok!

Már többször is téma volt a mobiltelefon és az SMS-ek problémája. Most nekem is ilyen mobilos gondom van, ezért kérek tőled tanácsot. Tizennégy éves lány vagyok, és életemben először járok egy fiúval. Egy-két hete járunk, és úgy érzem, mintha a fiúmat zavarná az, hogy esténként legalább háromszor föl hívom, és nap közben is küldök neki szerelmes SMS-eket. A barátnőim azt mondták, álljak le ezzel, de én azt szeretném, ha mindig tudná, mennyire szeretem és mennyire fontos számomra. Szerinted is túlzásba viszem? Igaz, hogy hülyét csinálók magamból?

Kally”

Válasz:

Kedves Kally!

Mielőtt válaszolnék a leveled végén feltett kérdésre, segítségül hívom a képzelőerődet és a beleélő képességedet. Először is képzelj el azt a helyzetet, hogy téged hívogatnak állandóan, és a legkellemetlenebb pillanatokban érkeznek az SMS-ek, éjjel-nappal, megállás nélkül, napról napra. Mennyi idő után akadsz ki, és küldöd el azt a valakit melegebb tájakra? Te mit éreznél ilyen esetben? Én nagyon is biztos vagyok abban, hogy idegesítene, megbéklyózva éreznéd magadat, és egy idő után igyekeznél kilépni az idegesítő helyzetből és az ilyen szoros kötelékből. Emellett a helyedben még állandó felügyelet és megfigyelés alatt érezném magamat, ami, hidd el, nagyon rossz érzés.

Hiszem, hogy nagyon szereted hallani a hangját, hogy rengeteg mondanivalód van, de ezzel csak az ellenkezőjét éred el, szinte elijesztet a fiút magadtól. Hogy megtaláld az üzenetek és hívások mértékét, jó lenne, ha meghatároznád magadnak, hogy naponta hány hívást és hány SMS-t küldesz. Sőt, a jobb hatás kedvéért a hívásokat gyakoriságát is csökkenthetnéd, inkább hagyd, hogy a fiú hívjon téged. Te magad 2-3 naponként hívdad föl, és este elalvás előtt SMS-ben kíváncsi neki jó éjszakát, vagy küldj egy-egy szép szerelmes idézetet. Ha így teszel, biztos, hogy nem idegesítet agyon a fiút, és a hívásaid, üzeneteid nem jelentenek majd nyugót neki, sőt el is menti őket, hogy többször is újraolvassa őket.

Kedves Bizi!

Rendszeres Jó Pajtás-olvasók vagyunk a barátnőimmel. Mind a hárman 12 évesek vagyunk, és szeretünk bicaizni, már keresztül-kasul bejártuk a környékét. Így ismerkedtünk meg egy nap három fiúval, akik csatlakoztak hozzánk, és már többször is összefutottunk velük. Minden alkalommal durván leráztuk őket, sőt hamis nevet mondtunk nekik. A múlt héten a barátnőm meg is kérdezte tőlük, miért akarják megtudni a nevünket. Nem válaszoltak a kérdésre, és azóta békén is hagytak bennünket. Megtudtuk, hogy az iskolájukban mind a hárman „menő fejek”, minden lány szerelmes beléjük. Hogy még jobban egyen bennünket a fene, kiderült, hogy, egy távon együtt megyünk és jövünk az iskolából. A gond az, hogy most ránk sem néznek. Mivel nyolcadikosok, nemsokára középiskolások lesznek, és lehet, hogy még kevesebbet találkozzunk majd velük. Nem tudjuk, hogyan mondjuk meg nekik, hogy nagyot tévedtünk a nyáron, és hogy tetszenek nekünk. Úgy látjuk, hogy azért még mindig tetszünk nekik. Rájöttünk, hogy tudják a nevünket, és mi az ő nevüket. Mit tegyünk, hogy újra felfigyeljenek ránk? Úgy érezzük, szerelmesek lettünk beléjük, ezért kérjük a segítségedet.

Tündelányok”

Válasz:

Kedves Tündelányok!

Sajnos megtapasztaltátok, hogy van, amikor nem jó könnyelműen hátat fordítani, ha valaki kapcsolatba szeretne velünk lépni. Jó meghallgatni, mit is akar az a valaki, és csak utána elutasítani, ha valami miatt nem felel meg a kérése. Sosem lehet tudni, hogy mi sül ki a dologból. Ugyanez vonatkozik a barátnőkre, barátokra és a szerelmekre is, mert nem tudjuk, hogy a jövőbeni testi-lelki jó barátnőnket, ellenségünket, vagy életünk szerelmét rázzuk le durván. Ha csak azért lettek kedvesebbek számotokra, mert kiderült, hogy „menő fejek”, akkor inkább ne is próbálkozzatok velük, mert gyorsan kiderül a valós szándékok. Ők még mindig azok a fiúk, akik meg szerettek volna ismerkedni veletek. Gondoljatok arra, hogy úgy a barátok, mint a szimpátiák megválasztásának kritériumai igencsak egyszerűek: ha valaki kedves, jólelkű, figyelmes, ha felkelti érdeklődésünket, ha hasonló az érdeklődési köre, mint a miénk, nagy a valószínűsége, hogy közelebb lesz számunkra. Mindenesetre egy próbát megér a kibékülés a fiúkkal, de ne lepődjek meg, ha nem jön össze a dolog, hisz előzőleg csalódtak bennetek, megbántottátok őket! Próbá, szerencse!

Szeretnéd elkerülni a nagyothallást?

Már tizenévesen tenned kell ellene!

Egyesek hangos zajoktól szenvednek, mások a szabadidős tevékenységek közben, a túl hangos zenehallgatás miatt válnak idővel halláskárosulttá. Később talán gyógyszerrel is kezelhető lesz a probléma, addig viszont marad a megelőzés.

A halláskárosodás a beszéd megértését nehezíti, különösen zajos környezetben, vagy ha más emberek beszélnek a közelben. Az érintettek úgy is hallhatják, mintha a többi ember motyogva vagy halkabban beszélne, mint eddig; emiatt többször kérik, hogy ismételjék meg az elhangzott szöveget. Hangosabban hallgatják a televíziót, rádiót, gyakran fülzúgástól is szenvednek.

Hogyan károsodhat a hallásunk?

Ha valaki zajos környezetben tartózkodik, akkor megnő az akusztikus jelek belső fülbe, majd onnan az agyba történő továbbításának ideje. A relax-

sult folyamat eredményeként létrejön a halláscsökkenés. Kutatók felfedezték, hogy ennek hátterében a mielinréteg elvékonyodása áll, felfedezésük így új utakat nyithat a probléma kezelésében. A mielin védőréteg nélkül az ingerületek, az elektromos jelek továbbítása kárt szenved. A kutatók ezért most olyan készítmény kifejlesztését tervezik, amely képes a károsodott mielin réteg helyreállítására, a hallásromlás kezelésére.

Nem vesszük elég komolyan, hogy a hallószervünk nagyon érzékeny műszer. A korral természetes módon is bekövetkező halláscsökkenést a hangos zene hallgatása, vagy a tartósan zajos környezet akár több évvel is előrehozza. Halláskárosodást okoz a hirtelen dőrejáratom és a tartós, 85 decibel feletti hanghatás is. A károsító ártalom a hang intenzitásától, magasságától és a folyamat időtartamától is függ.

Készíts ajándékot hullámcsatból!

Biztosan neked is számtalanul kallódnak a fiókodban a hullámcsatok, amelyeket sosem használtál. Mutatunk néhány ötletet, amellyel teljesen új értelmet nyernek a csatjaid, ráadásul aranyos apró ajándékokként a barátaidat is meglepheted a végeredménnyel.

Könyvjelző

A csatokhoz hasonlóan gombokból sincs hiány általában a háztartásokban. Nincs más dolgod, mint kiválasztani néhány szebb, különlegesebb darabot, és ragasztópisztoly segítségével rögzíteni a hullámcsat végén.

Fülbevaló

Ehhez az ötlethez szükséged lesz egy fülbevaló alapra (ezt kreatív szaktalokban tudod megvásárolni), színes körömlakkokra, valamint egy kisebb darab drótra, de ehelyett egy kulcskarika is

megfelel. Először is ferd be a hullámcsatokat valamilyen vidám színnel. Festheted csíkosra, pöttyösre, ez már a saját ízléseden múlik. Ezután fogd a fülbevaló alapot, és az alján lévő hurokba fűzd bele a drótot olyan módon, hogy abból egy nagyobb hurok alakuljon ki, vagy tedd rá a kulcskarikát. Ha megszáradtak a csatok, már csak a drótra vagy kulcskarikára kell húznod őket.

Hajcsat újragondolva

Nem feltétlenül kell egy teljesen új funkciót találni a csatjaidnak, az is jó, ha egy kicsit feldobod őket valami aprósággal. Például fűzhetsz a végükre egyszerű gyöngyöket, amelyekkel igazán aranyos hajdíszeket kapsz végeredményként.

Érdemes odafigyelni a szervezetünk működését, napi ritmusát irányító belső óránkra, melyet akár szépségünk zálogának is tekinthetünk.

Ébredés után: Ajánlott egy langyos zuhannyal kezdeni a napot: ettől erősödik az immunrendszer, a bőrünk pedig egészséges, rózsás árnyalatú lesz.

Reggel: A reggel 6 és 8 óra közötti időszakban célszerű az immunerősítésre fókuszolt figyelmet fordítani.

A déli órákban: A fájdalomküszöb nő, jobban viseljük a fájdalommal együttjáró beavatkozásokat. Erre az időszakra célsze-

rű az epilálást, a szemöldökszedést időzíteni.

A kora délutáni órákban: 15 óra körül a bőr nyugalmi állapotban van. Ilyenkor hibavaló a krémet a bőrre kenni: nem jutnak be a bőr mélyebb rétegeibe.

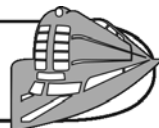
Délután: 17 óra körül a sport az egyik legoptimálisabb választás, ekkor vagyunk a legfittebbek.

A mozgást követően: 18 óra körül célszerű több időt szánni az ekkortájt újjáéledő bőrre. Egy alapos bőrradirozás után jöhet a krémezés.

A szépség bioritmusa

20 óra után: A test felkészül a méregtelenítésre: a salakanyagok ilyenkor könnyebben kiürülnek a szövetekből. A szaunázás, a masszírozás ilyenkor sokszorozottan hatásos.

22 óra körül: Mindenképpen érdemes aludni menni. Lefekvés előtt rendkívül fontos az arc bőr alapos tisztítása: a szennyeződések eltömitik a pórusokat, akár gennyes pattanásokat is okozva. Tisztítás után hasznos lehet a bőr típusának megfelelő, tápláló készítmény használata.

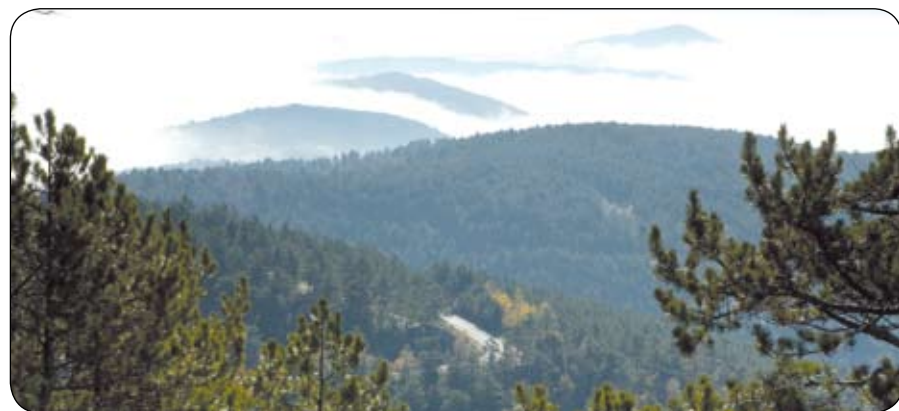

Ezer méter magasságban, Divčibarén

A ki próbálta, tudja, nyáron is szépek a hegyek, nem csak télen. Hát, még tavasszal, vagy ősszel, amikor ébred a természet, vagy éppen aludni készül!

A mi, síksághoz szokott szemünknek, tündöknének, izmainknak persze nagy kihívás a hegy, így nem csoda, hogy egyre többen utaznak el Szerbia különböző hegyvidéki központjaiba. Felkapottak az 1000 méter körüli magasságú hegyek, mint a Zlatibor, a Tara, vagy télen a még magasabb Kopaonik, de ezeken kívül még igazán bőven van választék Szerbiában magaslatokból. Magyarországon kisebb hegyeket találunk, de a Budapesthez közel eső Mátra például igen sok vendéget vonz télen-nyáron.

Mai számunkban a Szerbia nyugati részében, Belgrádtól délnyugatra fekvő Divčibarára látogatunk el. A mindössze 141 állandó lakost jegyző, szétszórt település a Maljen-hegyen található, 970 méter átlagú tengerszinti

Kilátás a Crni vrhról

földrajzi fekvés azt eredményezi, hogy a Divčibaráig eljut a tengeri levegő áradata, és itt kereszteződik a kárpáti és a pannoni éghajlat. Ezért itt magasabb a levegő jódtartalma, ami jótékony hatással van a légúti szervekre.

még egy mindenes bolt, egy hentesüzlet, egy vendéglő, egy kocsmá és a piac. A faluban van benzinkút, autóbusz-állomás, néhány tenispálya és öt sípálya. Vagyis minden, amit a kényelmes ember elvár.

A táj elképesztően szép, sétaösvényeket alakítottak ki, így szemünk gyönyörködhet a tájban, miközben a fenyőerdőkben mindenféle gombákat találhatunk.

A legnagyobb sípálya a Crni vrh, vagyis a Fekete-csúcsról vezet. (Nem szabad összetéveszteni a Bor környéki Crni vrh nevű hegygel.) A sípályát 2006-ban az állam tulajdonában levő erdőn keresztül vágott, széles sávban alakították ki. A felvonót a Kopaonikról szerelték át, mivel azt egy nagyobb befogadóképességűre cserélték le. A pálya körülbelül ezer méter hosszú, és kétüléses felvonóval van felszerelve.

A közelben található Szerbia egyik legnagyobb vízesése, a Skakalo. Nehéz megtalálni, de még nehezebb megközelíteni. Nincs messze a kövesúttól, mindössze 10–15 percnire, de az odavezető út kimondottan meredek. Persze vannak kevésbé megterhelő kilátók is, melyeket irányadó táblák segítségével közelíthetünk meg.

A felvételek alapján meggyőződhetünk, hogy Divčibare kiváló úti cél lehet télen-nyáron.

Erre a mesés helyre egy hídon át vezet az út

magasságon, csúcsa 1095 méter magas. Ha megérkeznek a turisták, akár több ezren is tartózkodnak a helységben és környékén. Újvidéktől 220, Valjevótól pedig 38 kilométerre van. Éghajlata lágy, mégis télen minimum 4 hónapon át hó borítja a tájat. Az előnyös

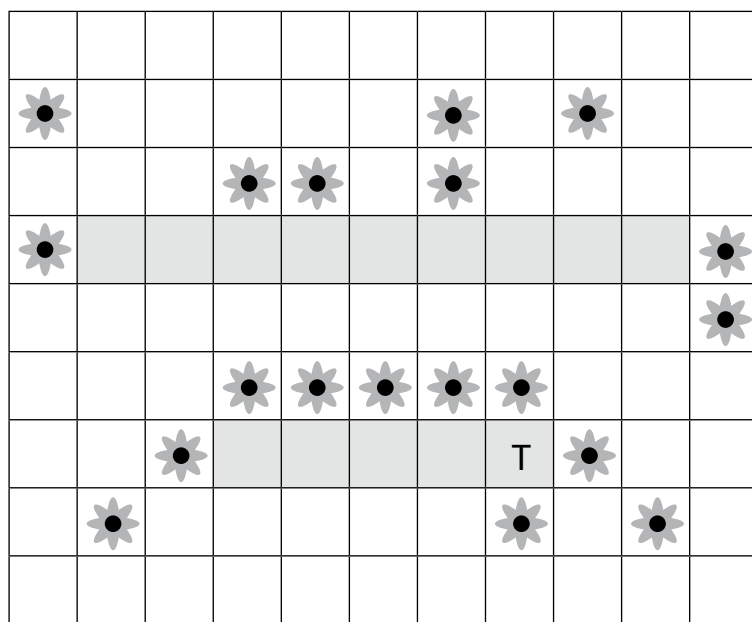
Első benyomásra egy szimpatikus, nem sűrűn beépített falut láttunk, mely nem tűnik túlszűfolttnak. Egy internetes bejegyzés szerint a központhoz érve láthatunk jobbról-balról egy-egy bőségesen megrakott trafikot és egy pici, fából épült templomot. Itt található

A Skakalo télen

Sípályából nincs hiány

Berakós rejtvény

– Mit gondolsz, hogy hívják a zöld ruhás szerzetest?

– ...

(Megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényírácsba.)

Kétbetűsek: ÁR, CG, EH, FS, HA, NP, ÓG, RA, RI.

Hárombetűsek: ADA, ARA, ÁGA, BOT, ÉZK, ITT, ROG, TTÓ.

Négybetűsek: OENT, ÓGUB, ZORA.

Ötbetűsek: FOROG, NÉZZE, SANYI, TIRIP.

Hatbetűs: RÁKÖLT.

Hétbetűsek: ASZKÉTA, FERTŐTÓ.

Tízbetűs: TÉLI PIHENŐ.

Tizenegy betűsek: KARÁCSONYFA, POSTAGALAMB.

Betűrejtvények

1
LTY

2
E ÜT

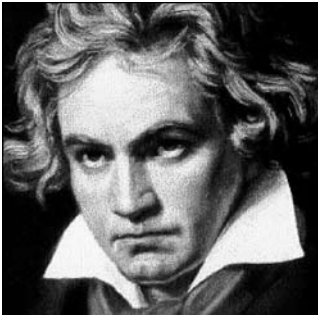
3
R T

4
A

5
C

Skandináv rejtvény (34.)

Rejtvényünkben egy német zeneszerzőnek, az európai zenetörténet legnagyobb alakjának a nevét és három művének címét rejtettük el

CÉRNAORSÓ		DAJKA	TE ÉN ÉN		IGA BETŰI	KERTI ÜLŐKE		KUTYA	NŐI NÉV	
			BÉCS			VIRÁG		FALUSI ANYÓS	KÉPERNYŐ	
OLASZ TÉVE					VERDI- OPERA				MINT SZERBÜL	
					LENNERT GEZA				EZ	
EZ	BÁNATI FOLYÓ	ANNÁCSKA ROBBANÓ- SZERKEZET	NYITOTT FOLYÓSÓ	SÜLY- MÉRTÉK		KIS EMILIA	BÍRÓSÁGI ÜGY	EGY	HAMIS-E	5 JÓKORÁT NYOM RAJTA
					FOSZFOR	VAS BETŰI	HANGTALAN LIBA	NYÍRFA BELSEJE	ÖNMAGA (N=NN)	
							ÁRAM TESZI	REPÜLŐ OBJEKTUM	FÉL ÖT	
					A FOLYÓ KÉT OLDALA					
					SZERÉMSÉG				KÍNA KÖZEPE	KELET
FÉRFI- HARISNYA						VÁSÁRI AJÁNDÉK				ANTAL IMRE
NILÜS BETŰI						KÉN				DÉL
										NÉVELŐ

A 33. szám skandináv rejtvényének megfejtése: GÁBOR ÁRON RÉZÁGYÚJA, ÁGYÜÖNTÖMESTER

Szókihúzó

H	T	E	M	É	N	K
C	S	E	H	O	V	E
K	S	O	S	Z	E	D
T	O	U	N	L	R	E
Á	Y	O	K	S	N	N
N	I	Á	C	Á	E	E
G	Y	Á	F	I	C	B

A DUNAI HAJÓS
BÉLTELEKY-HÁZ
CSERESZNYÉSKERT
ÉNEK FÜSTJE, FÜST ÉNEKE

MAGYAR MESE- ÉS MONDAVILÁG
POSTARALBÓK
SÜSÜ, A SÁRKÁNY
VADALMA

A felsorolt irodalmi művek szerzőinek nevét kell kihúznod: balról jobbra, jobbról balra, fentről le, letről fel, és átlósan.

A megmaradt betűkből megtudod, hogy ki írta az Aranyrákány című regényt.

Lóugrásban

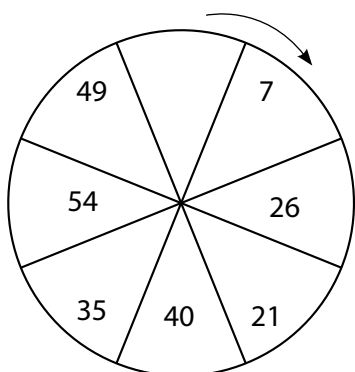
ET	E	O	A	G
H	J	E	A	Z
S	G	N	I	N
D	K	S	O	GG
É	K	Ó	A	T

Az utasszállító repülő motorja kigyullad, a gép zuhanni kezd. A rémült utasok között megjelenik a pilóta ejtőernyővel a hátán, ugrásra készen, és azt mondja:

– ...

(Hogy mit, megtudod, ha lóugrásban fejtet a rejtvényt.)

Körszámtan

Logikusan keresd a számot!

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				
6				

Vízszintes sorok:

1. Egymás után mond,
2. Női név,
3. Állatokat hajt,
4. Becézett szülő,
5. A postás hozza,
6. Meleg égővi növény, fa.

Ha jól csináltad, akkor a kiemelt oszlopban egy téli sporteszköz nevét kapod.

Játék a szavakkal

1	2	3
ADO	TAR	ÁRÚ
ADA	POR	BÓR
LAP	LAT	RÚT
ADÓ	ÓRA	PÓK
ADÁ	RÁK	
KAP		

Rakd be a szavakat a rejtvényrácsba úgy, hogy vízszintesen és függőlegesen is értelmes szavakat kapj!

Keresztszavak

			SZ	É	G			
			O	K	Ö			
			B	S	L			
N	A	GY			Ö	R	Ö	M
M	E	G		E		Y	Í	T
Ö	T	P	E			E	N	T
			S	É	S			
			T	S	É			
			Ő	Z	R			

Pótold a hiányzó betűket úgy, hogy vízszintesen és függőlegesen is értelmes szavak alakuljanak ki!

Milyen mesék születnek manapság? A népmesék világa lejárt, mégis szívesen olvasgatjuk azokat, melyek nem merültek feledésbe, annak köszönhetően, hogy lejegyezték őket. Ám, újabb mesék is születnek. Mesék azok? Ezeknek a kérdéseknek igyekeztünk utánajárni!

A **műmese** olyan mese, amelynek szerzője ismert. Már időszámításunk előtti századokból származó meséknél is előfordult, hogy fennmaradt a szerző neve, de amíg az írás és olvasás nem volt széles körben elterjedt és használatos, addig számos ilyen mű szájhagyomány útján is terjedt. Így fordulhatott elő aztán, hogy az ókori görög Aiszóposz Farkas és a hét kecskegida műmeséje később némileg átköltve magyar népmesévé vált. Szűkebb értelmezésben a műmese alatt olyan újkeletű meséket értenek, amelyek már csak írásban terjednek, és nem tartják magukat a klasszikus népmese stílusához.

Műmeseszerzők pl.: *Hans-Christian Andersen, Oscar Wilde*, akik még főleg felnőttek számára írták műveiket, továbbá *Lázár Ervin, Csukás István* írók, akik zömmel gyermekmeséket alkottak.

Hiszitek, vagy nem, a felnőttek is szeretik a meséket – a régieket – melyeket **klasszikus meséknek** neveznek –, de a **kortárs meséket** is! A korunkban, napjainkban született mesék elhagyják a klasszikus meseszabályokat, és a jelenkorban játszódnak, sokszor valós helyszíneken. Így a gyermekek számára könnyebb az azonosulás, mint például *Janikovszky Éva* műveiben. Így mese ma már szülehet legkisebb fiú, boszorkány, királylány, vagy sárkány nélkül is.

Vannak kortárs meséhez sorolható, de **fantasy**nak nevezett műmesék is. Mit jelent ez a szó? Mese vagy inkább valami más? A fantasy újabb műfaj, mint a mese, *A Gyűrűk Ura* regény megjelenése után vált igazán elismertté. Jellemzője, hogy a mesével szemben a jó és a rossz szerepe árnyaltabb, néha összemosódik, ezenkívül a fantasy esetében a történetnek mindig hátteret ad egy kitalált, mitikus világ, vagy eredet, amely persze eltérhet a klasszikus ókori elemektől. Ebből adódik, hogy csak megfelelő korú gyermekek tudják értelmezni és átlátni az eseményeket. Fantasynek számít **J. K. Rowling** *Harry Potter*-regényciklusa is, így már bizonyosan világos, mit értünk fantasy alatt.

Mese, mese, műmese

Sárkány = Dragon

A fantasy műfaj terjedésének hála a sárkányok nagyon népszerűek manapság. Megtalálhatjuk őket a szerepjáték szempontjából meghatározó *Dragonlance (Sárkánydárda)* regényekben.

Mi a griff?

Sasfejú és sasszárnyú, oroszlántestű mondabeli állat. Már az ókorban számos ábrázolása készült. A látnoki képesség és az éleselméjűség szimbóluma volt, mások a földi hatalom és az égi erő, az emberi és az isteni természet egyesülését látták benne.

A hab leányai

A **sellők** avagy **hableányok** mitológiai lények. Olyan leányok, akiknek a teste halfarokban végződik. A félig ember, félig hal testű lény sok nép folklórában fellelhető. Néha a sellőket a szirénekkal rokonítják, ez a feltételezés azonban téves, mert a szirének madártestű asszonyok.

Vannak-e babók?

A **hobbitok** (**félszerzetek**, korábbi fordításban: **babók**) kitalált lények J. R. R. Tolkien univerzumában. Először *A hobbit* (magyarul *A babó* címen is megjelent) című meseregényben jelennek meg, és fontos szerepet játszanak *A Gyűrűk Urában* is.

Tudod-e?

A Hamupipókeről és a cipőjéről szóló mese a kínaiaknál is ismert. A kínai mesék között már a 9. században felbukkant.

A 25 legjobb fantasy film

Vadregényes tájak. Letűnt korok, rettenthetetlen harcosok, boszorkányok és gyönyörű nők. Sárkányok, törpök, orkok és dereshajú varázslók. Mágia, cselszövés és elképesztő látvány. A fantasy műfaja él és virul, soha nem volt ennyire népszerű, mint napjainkban, s a legjobb úton halad afelé, hogy letaszítsa trónjáról a sokáig közönségkedvenc akciófilm zsánert. Mesebeli lényektől kezdve repülő szörnyetegeken át mindent a vászonra álmodhatunk. Egy műfaj, ahol csak a képzeletünk szabhat határokat.

A fantasy filmek egyik nyitódarabja a *Szindbád hetedik utazása* volt 1958-ból, de ez még sokáig elszigetelt próbálkozás maradt. Amióta a számítógépes effektusok viszonylag megfizethetők, a készítők minden fantasy lényt teljesen hihető módon el tudnak készíteni, semmi nem jelenthet akadályt. *A fantasy mozis diadalútja* *A Gyűrűk Ura*- és *Harry Potter*-filmek bemutatásával kezdődött el. Azóta nézők millióit vonzza, és sorra viszik filmre a hasonló témájú könyveket.

A már említetteken kívül a legnépszerűbbek közé kell sorolni sokak szerint az *Óz*, a csodák csodáját, *A Faun labirintusát*, a *Csillagport*, az *Excaliburt*, a *Felhőatlaszt*... Láttatok valamelyiket?

Sokan szeretnek esténként tévézés közben chipset és hasonlókat rágcálni, annak ellenére, hogy közismert, mennyire károsak. Egészségünk érdekében fontos lenne, hogy lecseréljük ezeket valami igazán egészséges ropogtatnivalóra, például dióra vagy maggyoróra.

Sajnos a dióval sokan csak karácsonykor a bejgliben találkozhatnak, és az év többi részében hanyagolják a fogyasztását. Pedig azokban az országokban, ahol a mindennapi étrend része, az emberek ritkábban szenvednek szív- és érrendszeri betegségekből.

Már napi 4-5 szem dió elfogyasztásával is sokat tehetsz az egészségedért. Vitaminok

és ásványi anyagok széles palettáját tartalmazza, E- és C-vitamin-tartalma révén antioxidáns hatású. B-vitamin tartalma segíti az agyműködést, a koncentrációt, és leküzd a fáradtságot.

A dióból tartalmazza az összes, szervezetünk számára esszenciális aminosavat, így a vegetáriánusok számára is fontos táplálék.

Egyél több maggyorót és diót!

Magas az egészséges telítetlen zsírsav tartalma. Ez minden olajos magra jellemző. Ezáltal biztosítják keringésünk egészséges működését.

A dió serkenti az emésztést, olajtartalma pedig rendben tartja a megfelelő bélmozgást.

Hasonló jó tulajdonságokkal büszkélkedhet a többi olajos mag is, köztük a maggyoró. Ez a mókások által is kedvelt harapnivaló sok C-, B1-, B2-vitamint, kalciumot, vasat, rezet, káliumot és magnéziumot tartalmaz.

Heti 5-6 alkalommal egy maréknyi dió vagy maggyoró bizonyítottan jól tesz az egészségednek, ezért ne mondj le erről a finom táplálékról!

Cukrászkodjunk!

Mogyorós keksz

Hozzávalók:

- 15 dkg (teljes kiőrlésű) liszt
- 10 dkg puha vaj
- 8 dkg cukor
- 3 dkg őrölt maggyoró
- 5 dkg étcsokoládé
- 1 teáskanál szóda bikarbóna
- 1 db tojás

Elkészítése:

A puha vajhoz hozzáadjuk a cukrot és a tojást, majd habosra keverjük. A vaj keverékhez adjuk az őrölt maggyorót, a lisztet, a szóda bikarbónát és az apróra vágott csokit, és összekeverjük. A sütit felmelegítjük 180 fokra, és kivajazzuk a tepsit! A kekszmasszából dió nagyságú gombócokat formázunk (enyhén nedves kézzel), és egymástól kb. 10 cm távolságra elhelyezzük a tepsin. Kézzel kicsit lelapítjuk őket. 10–12 percig sütjük, majd hagyjuk kihűlni.

Dióhéj kishajó

Próbáld meg a diót szépen megtörni, úgy, hogy a fél héja egészben maradjon! Ha sikerül, ne dobd el a héjakat, inkább készíts belőlük ilyen pici hajókat!

Kellékek:

- nagy diók
- teamécses
- öntapadós matrica vagy színes papír
- ragasztó, ha papírt választottál
- kb. 5 centisre vágott hurkapálca (vagy lefejezett gyufa, fogpiszkáló)

Igy csinálj:

Gyűjts meg három teamécses!

A dióhéjak belsejét tisztítsd ki, majd a teamécsesek megolvadt faggyúját csorgasd bele! Várj néhány percet, hogy megdermedjen, közben megcsinálhatod a vitorlákat! Kis rombuszokat vagy négyszögeket vágj ki a papírból vagy az öntapadós matricából, majd ragaszd fel őket a gyufaszálra, fogvájóra! Amikor a faggyú szépen megdermedt, szúrkáld bele a vitorlákat!

Akár vízben is úszathatod a hajócskákat.

Móricka matekórán

Móricka osztályában a matektanár leszid mindenkit, és azt mondja:

- Gyerekek! Olyan buták vagytok, hogy az osztály 50 százaléka meg fog bukni matekból!
- Erre felszólal Móricka:
- De hiszen nem is vagyunk annyian...

Vegytan

- Mi volt ma az iskolában, Tomika?
- Kémiaórán a puskapor összetételét tanultuk.
- És hánykor kezdődik az iskola?
- Miféle iskola?

Az baj

- Anyu, én mérges kígyó vagyok?
- Igen, kisfiam.
- Az baj, mert a nyelvembe haraptam.

Szöke

A szöksi fürdőszobájából:
– 95, 96, 97, 98, 99... Seggíííttssssééégg!!!
Százalábú...

Vadászok

- Vadászok beszélgetnek:
- Képzeld, én lőttem egy szarvast! – mondja az egyik.
 - Én meg egy vaddisznót! – büszkélkedik a másik.
 - Én meg lőttem egy nenenét! – mondja a harmadik.
 - Az meg milyen jószág? – kérdi a másik kettő.
 - Ráfogtam a puskámat, ő meg azt mondta, nenene!

Okos ló

Pista bácsi sakkozik a lovával. A szomszéd Jani bácsi áthajol a kerítésen, és csodálkozva nézi. Pár perc után megszólal:

- Te Pista, a te lovad már olyan okos, hogy tudsz vele sakkozni?
- Ez okos? Négy kettőre vezetek...

Sietség

Egy csiga mászik fel a tölgyfára. Ötven év múlva elér a feléhez, majd megcsúszik, és lezuhan a földre. Keservesen megüti magát, majd így szól:

- Na lám csak! Ez a vége a nagy sietségnek!

A határon

A tengerész egy papagájjal érkezik a határra.

A vámos nézegeti a papírokat, közben hangosan gondolkodik.

- Élő papagáj ezer forint, kitömött papagáj vámentes.

A papagáj felkiált:

- Emberek! Ne csináljanak örültséget!

Rosszaság

A tanító néni felszólítja egyik diákját:

- Hallom, Pisti, hogy otthon megint rossz fát tettél a tűzre!
- Tanító bácsi, nem is igaz! Hiszen már hetek óta egyáltalán nem is fűtünk!

Nyuszika órája

- Hogyan vesztette el nyuszika az óráját?
- ???
- Az óra megállt, nyuszika meg szaladt tovább.

Én húzzam fel?

Tornaöltözőben:

- Nagyon kényelmes vagy Gabikám, igyekezz már egy kicsit, vagy talán én húzzam fel a cipődet?
- Hát, szerintem szorítani fogja a tanárnő lábát.

Horgászunk?

Két horgász a parton horgászik már vagy három órája. Szótlanul, mozdulatlanul koncentrálnak a nagy kapásra. Egyszer csak az egyikük keresztbe fonja a lábait.

Mire a másik:

- Na, mi van? Most horgászunk vagy szambázunk?

Csak a felét!

A skótot éjjel a sötét utcán megállítja egy rabló:

- Száz font vagy az életed!
- Tessék, itt van ötven, úgyis félholt vagyok az ijedtségtől.

Családi számtan

A tanítónő megkérdi a kis Petronellát:

- Ha kapsz tizennégy szem diót, és annak a felét az öcsédnek kell adnod, hány szem dió marad neked?

- Tíz!
- Rosszul feleltél. Nem tudsz osztani?
- Én igen, de az öcsém nem.

Sírás lesz belőle

Pistike az órán elkezd sírni a hátsó padban. Odamegy hozzá a tanító néni, és megkérdi:

- Miért sírsz, Pistike?
- Azért, mert mindenki hátat fordít nekem!

Farsang

A farsangi mulatságon felsorakoznak a jelmezbe öltözött gyerekek. A tanító néni így szól az egyikhez:

– A fejedon korona, a válladon palást, te biztosan király vagy.

Pistikének egy nagy csillag van a fejére akasztva, és kötéllel egy hatalmas csavart vonszol maga után.

– Pistikém, te minek öltöztél be? – kérdi a tanító néni.

– Én vagyok a csillagfejű csavarhúzó.

Hiba hátán hiba

Mérgelődik a tanár az iskolában:

– Hihetetlen, hogy tud egy ember egy feladatban ennyi hibát elkövetni?

– De hiszen nem egyedül követtem el, tanár úr, kérem! A papa, a mama és a szomszéd bácsi öccse is segített!

Az ovi napjai

Az óvó néni a hét napjait tanítja a gyerekekkel:

– Hétfő, kedd, szerda..., szombat és vasárnap – ismétli meg huszadszor. Aztán megkérdezi:

– Nos, mi jön a szombat után?

Az egész csoport hallgat, majd megszólal a legkisebb:

– És!

Rossz pont

Biborka sírva megy haza az iskolából, rossz pontot kapott.

– De hát miért kaptad? – kérdi az anyja.

– Mert nem tudtam, hogy hol vannak a Pireneusok!

– Látod, látod! – korholja a mama. – Itthon se tudod soha, mit hova szórtál.

Hittanvizsga

Hittanból vizsgázik a diák. Mondja a tanár:

– Sorolja fel a tízparancsot tetszés szerinti sorrendben!

– 3, 6, 1, 8, 4, 5, 9, 2, 10, 7.

Egy lépés előre

A kis Kolos fél órát késik az iskolából. A tanító néni kérdőre vonja:

– Hát te hol csavarogtál?

– Tetszik tudni, az úgy volt, hogy mivel én most borzasztóan jeges az út. Az ember amíg egy lépést tesz előre, kettőt csúszik vissza!

– Akkor hogyan tudtál mégis idejönni?

– Hát úgy, hogy egy idő után megfordultam és hazamentem.

Előny

– Ha húsz kifli százhusz forint, mennyibe kerül egy?

– Hat forintba – feleli Pistike.

– Helyes, hogy jöttél rá?

– Még a szünetben vettem egyet.

Kikosarazás

A földből két gilisztavég áll ki. Így szól az egyik a másikhoz:

– Mintha már láttalak volna valahol. Nagyon mély benyomást tettél rám. Mondd, nincs kedved meginni velem egy kávét?

– Ne fáraszd magad. Én vagyok a másik vége.

Jó kifogás sose rossz

Zsoltika nagy késéssel érkezik az iskolába.

– Mi történt? – kérdezi a tanítónő.

– Egy fegyveres bandita támadt rám.

– Uramisten! És mit vett el tőled?

– A házi feladatomat, tanárnő, kérem!

Milyen voltam?

A színművészeti főiskolás lány első nyilvános fellépése után faggatja a fiúját:

– Na, milyen voltam?

– Sajnos, gőzöm sincs. Pont, amikor a szöveget mondtad, tüszentett a szomszédom.

Denevér

– Mi lesz a denevérből, ha neki megy a falnak?

– MINDENEVÉR.

Margarin

Két egér beszélget a kamrában:

– Rád fog esni a margarin!

– Rámamargarin?

Átalakulás

Az asszonyka tél közepén rémülten látja, hogy takarításkor kint felejtette az erkélyen a kalitkát, benne szeretett papagájával.

– Te jó ég! – kiált fel. – A papagáj!

Mire a madár dühösen:

– Örrdögöt papagáj! Pingggvinn!

Ki a keményebb egér?!

Két egér azon veszekszik, ki az erősebb. Azt mondja az első:

– Én az egérfogóval szoktam edzeni, aláállok, és kinyomom vagy hússzor.

Erre a második:

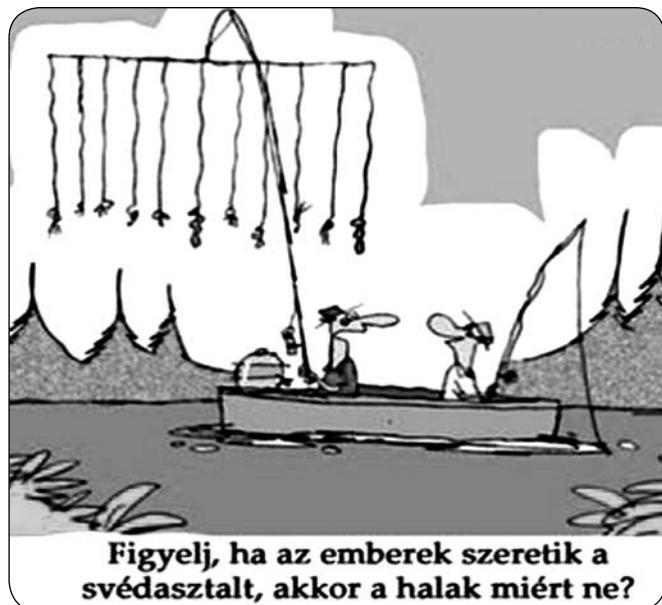
– Az semmi! Én a patkánymérget szoktam szívogatni, és még élvezem is!

Erre a harmadik nem szól semmit, feláll és elmegy.

Kérdezi a másik kettő:

– Hová mész?

– Megyek haza, randim van a macskával.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

Kezdjük azonnal a 32. számunkban (október 29.) feltett kérdésre vonatkozó helyes válasszal: a fotón nem óriásrépa, hanem batáta, azaz édesburgonya látható a kedves lány kezében. Ez a lány Vörösmarton él, és az észéki kiadású Új Magyar Képes Újság beszámolója szerint családja elsősorban saját céljaira termeszteti a batátát, ugyanis ez a növény Horvátországban sem (akárcsak nálunk) terjedt még el. Pedig, mint a lány és családja elárulták, rendkívül egészséges zöldségfélékről van szó, ami a krumplira hasonlít, épp csak más ízű, no meg óriási. A helyes választ beküldők közül a szerencse a **zentai Polyák Krisztinára**, az Emléiskola harmadik osztályos tanulója mosolygott. Könyvjutalmát december elején postázzuk.

Újabb kérdésünk sem okozhat különösebb fejtörést. Kérdésünk a következő: hogy hívják ezt a Dél-Európában honos állatot? Eláruljuk, hogy fotomontázsról szó sincs, ez az állat így néz ki, ha kissé felborzolja a hangulatát. A megfejtők közül egy valaki ismét könyvjutalomban részesül. Ha tudjátok a helyes választ, küldjétek be mielőbb a címünkre! **Jelentkezéseket november 10-éig fogadjuk levélcímünkön: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21.000 Novi Sad vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címen.** A beküldők figyelmét felhívjuk arra, hogy nevük mellett tüntessék fel osztályuk, iskolájuk, lak helyük nevét és címét. Köszönjük!

Ezüst- és bronzérem Japánból

Nagy sikert értek el a szabadkai EmArt Műhely növendékei a japán PENTEL írószereket gyártó cég 45. alkalommal meghirdetett nemzetközi rajzpályázatán. A fiatal képzőművészek közül Tóth Lilla ezüst, míg Teodora Apt bronzérmet kapott alkotásáért.

Poszterünkhöz

Ritka alkalom, hogy ennyire frissek legyünk, mint mai poszterünkkel. Még meg sem jelent egy videojáték, máris a Jó Pajtás poszterén szerepel. Ez annak köszönhető, hogy diaktársaitok között vannak, akik már nagyon várják, az ő kérésüket teljesítsük.

Mit várhatunk az új játéktól?

A vadonatúj Overwatch egy saját szemszögű, csapatalapú akciójáték, amely kevésbé hasonlít a Quake-re vagy a Halóra, mint a Team Fortressre, a Valve akciójátékára.

Az Overwatch 17 év óta az első valóban új játék a gyártó cégtől, a Blizzardtól. Bár a World of Warcraft nagy siker volt, és a játékhoz készülő kiegészítők mellett elkészítették a korábbi sikerjátékok, a Starcraft és a Diablo folytatásait, új címeikkel már régóta nem foglalkoztak.

Az Overwatch taktikai játék lesz: a küzdő feleknek a kasztjuknak megfelelő szuperképességeik vannak, és ezt tudják hasznosítani a harcban. Teleport, speciális kütyük, orvtámadás, varázslatok, pajzsok, csapdák és trükkök – élőben valahogy így kell elképzelni.

A Blizzconon a játék már kipróbálható.

CIP – Katalogizacija
u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBISS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormány

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

68 éves a Jó

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Viktor Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com